

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
Izven pondeljke
in dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnštva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.345
za inzerate, Sarajevski 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred veliko zmago slovenske ljudske misli.

Zopet je za nami ena velikih agitacijskih nedelj za volitve v oblastne skupščine. Volivni zbori, ki jih že dva meseca prireja naša stranka, se stopnjujejo po svoji sili, obsegu, številu in navdušenju v najmočnejšo manifestacijo vsega naroda, kar smo jih doslej imeli. Mirno lahko trdimo, da niti volitve v narodno skupščino niso tako razgibale naroda kot sedanje priprave za glasovanje o kandidatih v oblastne skupščine.

Zlasti zadnjo nedeljo SLS ni imela več običajnih shodov in sestankov, to so bile ovacije, manifestacije ogromnih množic, to je najslavnejši izraz narodne volje, kakršnega povzroči le vsesplošno zanimanje, nepremagljiva enodušnost, ki izvira iz dna ljudske duše, ko gre za veliko, zgodovinsko stvar.

Dvojni je večni in nedotakljivi temelj, na katerega gradi SLS in na katerem pri vsakih volitvah zmaguje: demokratičen ustroj in organizacija stranke in njen iz slovenske duše vzlet ljudski program.

Demokratično ljudsko načelo zahteva, da so kandidatne liste SLS verna slika stanovske sestave našega ljudstva. Organizacija stranke sama jamči, da se to vselej zgodi. Tako imamo na listah SLS kmete, delavce, obrtnike v najlepšem razporedu poleg izobražencev, ki so izšli iz ljudstva, delajo med njim in zanj. Vsi ti kmete, delavci in obrtniki pa ne predstavljajo le svojih stanov, vsi se zavedajo, da kandidirajo na ljudskem programu, da predstavljajo slovensko narodno skupnost, da bo moral v bodočem svojem delokrogu v oblastnih skupščinah delati vsak za vse, kmet za delavca, delavec za kmeta, obrtnik in izobraženec, vsi po skupnem programu za blagor slovenskega naroda.

Ta idealna ljudska skupnost, ki je najvišji vidik, pod katerim se udejstvuje SLS kot voditeljica slovenskega naroda, je razlog, da ljudske mase enodušno prisegajo na njeno zastavo!

Drugo, kar naš narod tako visoko ceni in kar najde edino le v SLS, je njen slovenski program. S to besedo ne mislimo samo narodne strani slovenstva ampak našega človeka in njegovo hotenje v najširšem pomenu te besede. Trenotno so pač naše narodne zahteve zelo močno stopile v ospredje. Povzročile so to podčrtavanje neznozne razmere, v katere nas je pahnil politični in upravni centralizem. Narod že sedem let vidi in skuša, da njegove slovenske individualnosti ne brani nobena druga politična organizacija v Sloveniji kot SLS. Narod je oster opozovalec in sodnik. Njegova sodba se soglasno izjavlja za SLS.

Spričo temu se naravnost otročje sliši n. pr. besedičenje »Narodnega Dnevnika«, ki že leto dni poziva vse slovenske politične stranke k skupnosti, ko prav točno ve, da izven SLS ni bilo in ni prav nikakega političnega predstavništva, ki bi imelo ne le na ščitu, ampak tudi v svojem delu slovenstvo na prvem mestu! In zlobno potvarjanje resnice je pisanje »Delavske politike«, ki bi danes, ko je še vsem v živem spominu Kristan-Koračeva brezpogojno-belgrajska politika hotela dopovedati, da je SLS od socialistov prevzela svoj narodno slovenski program! Take bedastoče ne verjame socialpatriotskim centralistom niti najbolj zabit človek na Slovenskem.

14 dni pred volitvami. Po vsej deželi je narod pripravljen. V občinah kakor je n. pr. St. Jernej govore naši kandidati tisočim zoorovalcem. Vse ljudstvo se sicer zaveda, da oblastne skupščine vsled razmer, v katerih se porajajo, ne bodo mogle delati, kakor smo bili vajeni, in da imajo trnjevo pot pred seboj. Toda ljudstvo se težav ne plaši. Manifestirati hoče. Dviga svoj glas za svobodo Slovenije, za njeno avtonomijo, za naš avtonomni slovenski parlament! To je naš cilj. A njemu hočemu utreti pot 23. februarja!

Tudi v Ljubljani mora zmagati SLS.

Slovenska ljudska stranka je priredila že v vseh ljubljanskih volivnih okrajih shode svojih volivcev. Povsod so volivci z nedoljnim simpatijami pozdravili naše kandidate. Zaupniki so poročali, da je med prebivalstvom živahno zanimanje za volitve. Delavski stan in uslužbenci, javni in zasebni, so izražali svoje veselje, da sta na kandidatni listi dva najodličnejša slovenska delavca na socialnem polju.

Delavstvo se prav dobro zaveda, da bodo samo tisti delavski zastopniki, ki bodo izvoljeni na listah SLS, mogli kaj storiti za delavstvo. Zlasti so vsi delavski zastopniki soglasno odklonili kandidate Kristanove združene socialistične stranke, ki je že pri volitvah v Delavsko zbornico z vso robatoostjo pokazala, kaj zna in kako si predstavlja delavsko svobodo. Niso še pozabili delavci, kako so jim posamezni socialistični zastopniki trgali glasovnice iz rok in delavce goljufali za njihove glasove. Kroglic ne boste kradli!

Trgovci in obrtniki, tudi tisti, ki so se pri zadnjih volitvah v Trgovsko zbornico glasovali za kandidate SDS, gredo sedaj vsi k volitvi za svojega ljubljanskega kandidata Antona Rojina. Pri postavljanju ljubljanskih kandidatov so doživeli liberalni trgovski in obrtni sloji namreč silen udarec. Nobena druga stranka razen SLS namreč ni postavila niti obrtnika, niti trgovca na tako mesto, da bi mogel biti izvoljen. To je povzročilo splošno ogorčenje v teh stanovih in mnogi, ki so doslej še slepo verjeli Franchettijevim zagotovilom, da SDS obrtnike in trgovce upošteva, so sedaj spregledali in bodo volili stranko, ki kandidira v Ljubljani obrtnika na sigurnem mestu in ima tudi na deželi izmed vseh strank največ obrtnih in trgovskih kandidatov na sigurnih mestih.

Ljubljana hoče nastopiti pri teh volitvah proti terorju SDS na magistratu, hoče vrniti udarce, s katerimi je SDS tepla ljubljansko avtonomijo, se priključiti deželi, da z njo skupno pod zastavo SLS zavzame častno mesto v bodoči oblastni samoupravi. Vsa Ljubljana ve, da so glasovi, ki bi padli v drugo skrinico kot v tretjo izgubljeni, ker tudi kandidati, ki bi bili eventualno izvoljeni na drugih listah, ne bodo v bodoči zbornici nič pomenili. Bela Ljubljana hoče, da ni zadnja, ampak prva med našimi občinami, v katerih bo povsod zmagala SLS!

V nedeljo 9. januarja so se vršili v Trnovem v novem domu, na Ižanski cesti pri Pezdiju in na Barju pri Mokarju izredno dobro obiskani shodi somišljenikov SLS. Poročala sta kandidata za Ljubljano dr. Anton Brečelj in dr. Juro Adlešič. Med zborovalci je bilo opaziti izredno borbena razpoloženje, ki kaže, da bo Ljubljana tudi tokrat pokazala, da hoče za svoje zastopnike v bodoči oblastni skupščini le može, ki kandidirajo na listi Slovenske ljudske stranke.

V ljubljanski okolici ni mesta za druge kandidate kot za naše.

Na Dobrovi se je vršil dobro obiskan in živahen shod SLS v nedeljo 9. januarja. Na Sv. Treh kraljev je poizkušal tam serbo kandidat samostojnih g. Pipan s še enim govornikom, pa nihče ni hotel priti na zborovalnico, tako da sta šla iskat poslušalcev v gostilno, kjer je bila polovica navzočih pristašev SLS. Nista nič opravila. Vse drugačen je bil shod SLS, na katerem sta poročala narodni poslanec Smedej in kandidat za oblastno skupščino g. župnik P. Hauptman. Zborovalci so z zanimanjem poslušali govornika. Navzoč je bil tudi kandidat samostojne g. Vrhove, ki je dobil besedo in odobral g. narodnega poslanca in nato spustil svoj kandidatni govor, na katerega je dobil ob splošni veselosti potreben odgovor. Končilo je pa v soglasju z vsemi zborovalci glasoval za zaupnico Jugoslovanskemu klubu in poslancu Smedeju.

V nedeljo 9. januarja sta se vršila shoda SLS v Dolskem pri Sv. Heleni in v Dolu. Oba shoda sta bila dobro obiskana, razpoloženje zborovalcev zelo dobro. Nasprotniki so pri Sv. Heleni nekaj godrnjali, ali oglašili se ni nihče. V Beričevem pa so imeli popoldne igro »Testamente«, kar je za pueljceve tik pred volitvami menda res umestno.

Dolenjska - trdna postojanka SLS!

V nedeljo se je v St. Vidu na Dolenjskem vršil impozanten shod Slovenske ljudske stranke, na katerem je med viharimi odobravanji in ovacijami govoril voditelj SLS dr. Korošec. Dvorana velikega novega doma je bila nabito polna. Bilo je na zborovanju do 1000 mož, ki so prišli poslušat voditelja slovenskega naroda ter manifestirat za pra-

vice slovenskega ljudstva. Tudi nasprotniki so se v precejšnjem številu udeležili shoda, ne da bi ga motili, ampak so se pridružili odobravanju politike Slovenske ljudske stranke in se izjavljali, da je ta politika edina, ki more rešiti slovenski narod.

Ta shod je bil brezdvomno eden največjih shodov, kar jih je doslej videla Dolenjska ter je dokazal, da dolenjsko ljudstvo stoji v taboru Slovenske ljudske stranke in da ta tabor postaja vsak dan močnejši in samozavestnejši. Pod silo idej SLS klonejo nasprotniki ter prehajajo v tabor združenega slovenskega naroda.

Pod Ivančno Gorico pri Stični se je v nedeljo popoldne vršil shod Slovenske ljudske stranke, na katerem je poročal kandidat Erjavec. Na shod je prišel samostojni kandidat Bersnjak in demokrat Peček v družbi svojih pristašev in več članov bivše Orjune. Voditelja nasprotnikov sploh nista upala ziniti. Nekateri iz njihovega spremstva so skušali s par medklici motiti zborovanje, a so bili tako krepko zavrnjeni, da se ni nihče več povzpelo do ugovora. Večini njih pa je bilo videti, da odobravajo politiko SLS, med njimi celo pristaši SDS in bivše Orjune.

Shod SLS v St. Jerneju na Dolenjskem se je 9. januarja razvil v sijajno manifestacijo za ideje SLS. Shoda se je udeležilo do tisoč ljudi, ki so vztrajali dve uri in pol. Govorila sta navdušeni množici g. poslanec Sušnik in dr. Milavec. St. Jernej je pokazal, da je s svojo ogromno večino v taboru edine poštene slovenske stranke. Mnogi nasprotniki, ki so doslej šli za Pueljem ali stali našemu gibanju samo ob strani, so sedaj odločno stopili v vrste SLS. Enako posrečen je bil isti dan tudi shod na Raki. Ista dva govornika sta pojasnila vso umazanost radičevcev in samostojnih demokratov in žela vsesplošno priznanje. Shod se je izvršil v najlepšem redu in se tako razlikoval ko noč in dan od razbijanj in vpitja na Pueljevem shodu, kjer so se javno izpovedovali svobodomiselci obeh sort, ki jih danes poznamo na Slovenskem. Pri Sv. Duhu in na Studencu je govoril v nedeljo g. Tomazin. Oba shoda sta bila izvrstno obiskana.

V Dobriču je bil 9. januarja zelo dobro obiskan shod, na katerem je govoril tajnik SLS Gabrovšek. Na shodu je bilo tudi par nasprotnikov. Pametnejši nasprotniki so že sklenili, da odslej ne gredo nikoli več za bivšimi samostojenci.

Vedno zvesti kamniški okraj.

V Blagovici, Krašnji in v Dobu sta v nedeljo govorila dr. Capuder in kandidat g. Poznič. Povsod so volivci izjavljali, da gredo vsi do zadnjega na voliče za zmago SLS. Isti dan je govoril v St. Gotardu in Čemšeniku poslanec Strein na izvrstno obiskanih shodih. V Trzinu in na Račici sta govorila dr. Rožič in Grčar. Ves kamniški okraj bo malone soglasno volil SLS.

Notranjska ie trdna kot vselej.

Dr. Natlačen je govoril 9. januarja zjutraj na Blokah, ob 11 v Grahovem, popoldne pa v Cerknici. Vsi ti shodi so pokazali, da Notranjska drži z večino slovenskega naroda trdno kot vselej doslej.

O shodu na Blokah smo dobili še sledeče poročilo: To nedeljo smo imeli shod, ki ga je sklical naš kandidat g. dr. Natlačen. Na shod je prišel tudi starotrški župan g. Kržič. Shod se je topot vršil v županoviz gostilni pod župniščem. Prav lepo nam je pripravil poveljeval g. kandidat o SLS in o delu, ki čaka oblastne skupščine. Naša stranka je stranka dela in poštenja, to je priznalo tudi par nasprotnikov na shodu. Veliko veselje je napravil vsem zborovalcem gospodar gostilne g. Modic sam, ki se je očito pred vsem zborom odpovedal samostojni kmetijski stranki in se vrnil nazaj, odkoder je prišel. Dobro bi bilo, da bi si zapomnili njegov govor tisti zaslepijenci, ki še ubirajo pot za Pueljem. Somišljeniki! Vsi do zadnjega na voliče za našo ljubo in pošteno SLS!

Navdušenje za SLS v mariborskem okolici.

Dobro obiskani shodi SLS so bili v okraju Maribor leví breg. V Jarenini je bila zbrana cela župnija po svojih močeh in fantih pri Cvitaku. Govorila sta kandidata Supanič in dr.

Leskovar. — Pri Sv. Jakobu smo zborovali ob veliki udeležbi pri Peklarju. Govoril je kandidat Rošker in poslanec Zebot. Med tednom so bila volivna zborovanja na Ploderšnici in Sladkem vrhu, v Selnici in Čersaku, kjer so govorili dr. Veble, Rošker in Zebot. Ljudstvo je za volitve v oblastno skupščino tako navdušeno, kakor nikoli poprej. Vsi hočejo zmago SLS, da se uresniči popolna zakonodajna avtonomija slovenskega naroda!

Ljudstvo iz okoliša Pesnice, Jarenine, St. Ilja, Kungote in Svečine se je zbralo na kraljevo v nepričakovano velikem številu na manifestacijo zborovanje v Cerknici pri gosp. Dimniku. Bilo je navzočih nad 710 samih volivcev. Shod je otvoril g. Vračko, predsedoval je pa g. Thaler. Predsednik je pozdravil stotere zborovalce in navzoče kandidate gg.: Supanič, dr. Leskovarja, Roškera, Serbinka in dva iz Maribora g. Domiterja in g. Glaserja. Govorili so med splošnim odobravanjem kandidati: dr. Leskovar, Supanič, Rošker, Serbinek, poslanec Zebot in železničar Medvešek. Slovenski ljudski stranki in njenemu voditelju dr. Korošču je izreklo obsejno ljudstvo nemajmno zaupanje. V vseh obme-nih krajih bo volila ogromna večina v prvo skrinjico. Radičevci in demokrati so v teh krajih le bele vrane. Agitacija je razvita od moža do moža. Zanimivo je, da je prišla na zbor posebna deputacija dveh bivših pristašev SKS iz Pesnice s prošnjo, da naj zboruje SLS tudi tam, ker je ljudstvo že s to radičevcev in demokratov.

V Limbušu in Rušah sta se vršila 9. januarja lepa volivna shoda SLS. Govorila sta na obeh zborovanjih kandidata-železničar Martin Kores in poslanec Zebot.

Na Pesnici pri Mariboru je zborovala SLS v gostilni Kerenčič-Wenger 9. januarja popoldne. Govorili so kandidati Supanič in Domiter, železničar Medvešek in poslanec Zebot. Ljudje so si sami želeli shoda. Bil je zelo lep; mnogi odlični mošči, ki so se zadnjič bili pri samostojnejših ali demokratih, so se priključili sami radi naši stranki.

Nepričakovano lep shod je bil dne 9. januarja pri Sv. Marjeti ob Pesnici v gostilni Kramberger. Govorili so kandidati dr. Leskovar, Supanič, Pirnat in Roškar. Navzoči nasprotniki so bili mirni. Sami uvidijo, da je zmaga na naši strani.

Zmaga SLS v mariborskem okraju bo priča njene nepremagljive moči, ki je ne omaja noben vihar!

Celjsko-vranski in šmarsko-rogaški okraj bosta volila samo SLS.

Na dan 9. januarja v nedeljo so se po deželi zopet vršili volivni shodi, ki so vsi brez izjeme potekali v največjem navdušenju in kjer so polnoštevilni udeleženci z glasnim pritrjevanjem odobraval izvajanja govornikov. — Tako je imel zjutraj po rani sv. maši shod g. dr. Hodžar v St. Pavlu pri Preboldu, kjer se je zbralo v dvorani Društvenega doma vse polno ljudi. Na zborovanju je vladala enoglasnost v tem, da mora naša lista zmagati z veličansko večino. — Popoldne je imel g. poslanec shod v Zalu, trdnjavi radičanstva, kamor pa ni prišlo nič nasprotnikov. Socialisti so napovedali za isto uro shod, a se ta ni mogel vršiti, ker sta prišla na shod samo dva socialisti in se tema dvema ni izplačalo govoriti. Tudi neka druga stranka je skušala motiti naš shod na tak način, da je priredila v istem času neko veselilno prireditev in vabila ljudi brezplačno v gostilno. Kljub vsemu temu je bil naš shod dobro obiskan. — Posebno velika udeležba je bila na shodu v St. Juriju ob južni železnici, kjer sta g. dr. Godnič in g. Dav. Kranjc razložila udeležencem veliki pomen teh volitev. Prisotnih je bilo toliko ljudi, da so popolnoma napolnili prostrano sobo v gostilni v Katoliškem domu. Bilo je prisotnih tudi nekaj radičevcev, ki so pa na izvajanja govornikov prav ponižno molčali in klonili glave. — Isti dan popoldne je imel g. dr. Godnič prav lepo uspešni shod v Gutovljah. Zbralo se je izdatno število naših najboljših mož, ki so s pozornostjo poslušali izvajanja govornika in ista tudi glasno odobraval. — V Drmijah je ravno tako bil popoldne dobro obiskan shod. Na njem je govoril g. Davorin Kranjc. Nasprotniki so na ta dan nalašč priredili veselico v šoli, a je shod vendarle prav dobro usel. — Krasen shod je tudi imel

g. dr. Anton Ogrizek v Šmarju po rani sv. maši. V Katoliškem domu se je zbralo toliko ljudi, da so napolnili dvorano. Z njim je tudi nastopil domači kandidat in nosilec liste g. I. Turk. Na shodu go še domačini navduševali svoje soobčane; tako je poudarjal g. Anderluh, da ne sme nikdo ostati doma in vsak izvršiti na dan volitev svojo dolžnost. — Po pozni sv. maši sta oba imenovana gg. kandidata imela shod v Sladki gori, kjer se je tudi zbralo prav lepo število zborovalcev. Udeleženci so izrazili, da zaupajo le onim kandidatom, ki stojijo na krščanskem programu, zato bodo na dan volitev oddali svoje glasove samo kandidatom SLS.

Šmarje pri Jelšah. V Katoliškem domu se je vršil večeraj dne 10. t. m. obilno obiskani shod SLS. Predsedoval je kandidat g. Ivan Turk, posestnik domačin. O politični situaciji je poročal dr. Korošec. Zborovalci so njemu, klubu in stranki izrekli svoje zaupanje. Na izredno dobro obiskanim shodu je hotel govoriti tudi radičevski kandidat Tabornec, a zborovalci so mu odgovorili, naj si za to skliče sam svoj shod. V nedeljo ga tudi v Slivnici niso hoteli poslušati.

V gornjegrajskem okraju vihra samo zastava SLS.

Volivni boj je tudi v gornjegrajskem okraju v polnem razmahu. Kandidata gg. Marko Blekač in Franc Strucelj sta imela v okraju do sedaj več dobro obiskanih shodov. Dne 12. decembra je bil prvi shod v Mozirju, kjer je govoril tudi poslanec g. Pušenjak. Dne 26. decembra sta imela shoda na Ljubnem in v Gršovlah. Na novega leta dan je bil shod na Rečici, popoldne istega dne v Pobrežah. V nedeljo 2. januarja sta bila shoda v Šmartnem ob Dretju in v Kolarjih. Na sv. Treh kraljev dan je bil shod pri Novi Štiti, popoldne pa pri Sv. Frančišku. Dne 9. januarja pa v Gornjem gradu in v Bočni. Dne 12. januarja bo volivni shod v Solčavi, 13. januarja v Lutačah, isti dan zvečer pa v Okonini, 14. v Nazarjih, 16. januarja v St. Mihaelu nad Mozirjem, popoldne istega dne v Žikoveu, v župniji Mozirje. Zdrnji teden bo 18. januarja zjutraj shod v Gorenjih, popoldne pa v Šmartnem ob Paki. Vsi shodi se vršijo v najlepšem redu in je ljudstvo zadovoljno s svojimi kandidati. Nasprotniki si shodov niti ne upajo prirediti, ker tako dobro vedo, da bodo v nedeljo, 23. januarja oddali vsi volivci krogljice v prvo skrinjico, ki je naše Slovenske ljudske stranke.

Sijajni nastopi SLS v brežiškem okraju.

V brežiškem okraju se agitacija SLS vrši z velikim uspehom. Na Stefanovo je kandidat g. Tratinik imel zelo lep shod v Artičah. Na St. Janževo je bil shod pri Sv. Antonu pri Rajhenburgu, na novega leta dan pa v Brežicah. Na obeh je govoril kandidat g. Tratinik. V nedeljo 2. januarja je kandidat g. Tratinik imel sijajen shod v Kapelah, kakršnih v odtonih krajih naša stranka doslej še ni imela. Na Sv. Treh kraljev dan sta kandidata Podvinski in Tratinik imela lepo uspel shod SLS v Sromljah. Na shod je prišlo večje število samostojnecev iz znane Urekove garde, ki so hoteli shod ali prevzeti ali pa onemogočiti. Poskušali so z medklici. Toda, kakor kladivo težke besede g. Tratinika so jih popolnoma pobile, tako da je na koncu izjavil njihov voditelj: »Saj tako vem, da klerikalnim govornikom ne pridemo do konca.« Shod je vsled tega popolnoma v redu končal ter je ravno vsled nastopa nasprotnikov imel tem sijajnejši uspeh. V nedeljo 9. januarja se je v Pišecah vršil krasno obiskani shod SLS, na katerem sta govorila kandidat Podvinski in poslanec Kremžar. Nasprotniki, ki so se v malem številu udeležili tega shoda, se ga niso upali motiti. S tem shodom je obsežna pišečka župnija dokazala, da stoji v egornni večini v taboru SLS. Isto nedeljo se je vršil lep shod SLS v Rajhenburgu, na katerem je govoril kandidat g. župnik Tratinik. — Nekdanja Urekova domena se majo in ljudstvo prestopa v tabor SLS. Sito je Urekovih fraz ter spregleduje neresnice, ki jih trošijo agitatorji radičevske podrepniške stranke na svojih shodih. Vsaka neresnica in demagogija se maščuje!

Zmagovit pohod SLS v ptujskem in ormoškem okraju.

Volivno gibanje v ptujsko—ormoškem okraju je v polnem razvoju. Od novega leta do pretekle nedelje je imel poslanec Vesenjaj skupaj z oblastnimi kandidati 15 shodov. Ravnotako je poslanec Bedjanič priredil skupaj s kandidatom Janžekovičem in Čušem celo vrsto shodov. Povsod so zborovalci z navdušenjem odobraval delovanje SLS, in gotovo je, da bodo volivci povsod z vso odločnostjo in vztrajnostjo nastopili za zmago naše stranke. — Nasprotniki, p sebej demokratije, se tudi skušajo razvijati, pa s svojimi sestanki in shodi nimajo nikjer sreče in uspeha. Pretežno jim zborovalci zborovanje kratko malo onemogočijo. Tudi radičevski propadajo. Njihovi sestanki in shodi se čisto ne morejo vršiti, ker se malokdo, včasih sploh nihče ne odzove njihovemu vabilu. Shoda SLS v Ormožu in Svetnjah sta bila sijajni manifestaciji organiziranih pristašev SLS v teh krajih. V Ormožu so govorili poslanec Bedjanič, poslanec Vesenjaj, kandidat Janžekovič in domača podjetnik-obrtnik Sadravec in Školiber. Na našem shodu je bila

društvena dvorana polna; istočasno pa sta zborna p. slaneč Kefelina in kandidat Roja na radičevski shod pri Skorčiču pet, recni in piši: pet celih poslušalcev. Tako složna in odlična v vrstah SLS je malokatera fara kakor n. pr. Svetinje klub vsem intrigam in naporom demokratov. Domačini g. Lovra Petovarja, SDS kandidata, nam kažejo, kako moramo biti složni in odločni, da bo političen pogreb demokratov res p. polen.

Z veseljem pričakujemo pri Sv. Lovrenu na Dravskem polju prihod g. dr. Antona Korošca, ki si je izbral za shod kraj, kjer je deloval neumorni narodni delavec, poslanec Ozimec.

Konieniški okraj v taboru SLS

Zadnja nedeljo so se vršili zelo dobro obiskani shodi SLS v Ločah pri Poljčanah, v Spitalju, Zieah in pri Sv. Jerneju pri Ločah. Volivci so vsi kot en mož odobraval politiko Jugoslovanskega kluba in obljubili, da bo dan volitev dan sijajne zmage za SLS v celotnem konjeniškem okraju. Neumorna sta na shodih in sestankih naša kandidata Bruderman in Napotnik. V Ločah in Spitalju je tudi govoril urednik Januš Golec.

Radgona je naša!

V Gornji Radgoni je bilo v nedeljo 9. januarja zborovanje SLS, ki je bilo sijajno obiskano ter se je izvrstno odneslo. Govorili so poslanec dr. Holnjec in kandidata Rajh in Neudauer.

Delavsko-kmetijski okraji enodušno za ljudsko stranko.

V nedeljo so se na raznih krajih laškega okraja vršili shodi SLS in so bili vsi prav dobro obiskani, kot n. pr. na Razborju, Lokaven, St. Miklavžu itd. Zanimivo pri tem je to, da še ne oglasi nobeden nasprotnik in če je navzoč, odobrava delo SLS. Krasno zborovanje se je vršilo na Dolu pri Hrastniku. Zboru je predsedoval rudar g. Napret Jurij. Govorili so gg. Terseglav, Križnik in Aršek. Po tem shodu je bil shod pri Sv. Jederti, ki je nadvse sijajno uspel. Poročali so gg. Terseglav, kmet Deželak, rudarji Križnik in še dva druga iz Hude jame in tov. Aršek. Popoldne ob 3 se je vršil volivni sestanek v Hrastniku pri g. Legerju, kjer je poročal g. Terseglav. V vseh krajih je razpoloženje za SLS navdušeno in se nasprotniki ne upajo ziniti besedice. V torek popoldne ob 4 se vrši volivni sestanek pri Sv. Katarini pri g. Polokarju.

Tudi Haloze so naše.

Po Halozah se je bilo precej usidralo radičevstvo potom brezvestne demagogije. Sijajno obiskani shodi naše stranke, ki so se vršili zadnje dni po vseh Halozah, so dokazali, da je radičevščina malodane izginila iz Haloz. SDS je poskusila s par shodi, a ni prišel niti eden od govornikov do besede. Malokdaj se je SLS v Halozah odrezala tako dobro kakor se bo tokrat, ko ljudje uvidevajo gospodarsko važnost oblastnih skupščin.

Strašen polom dr. Žerjava v Rovtahn.

Žerjav sploh ni mogel do konca govoriti.

Da bi zabrisali velikanski vtis dr. Koroščevega shoda, ki ga je imel 2. januarja, so liberalci zvalili dr. Žerjava v naše griče, ne sluteč, da ga bodo tako grdo speljali na led. Zborovalni prostor v »Godbenem domu« so napolnili naši možje in fantje — tistih par Žerjavovih pristašev se še opazilo ni. Ko je začel prvi govornik Poljanšek iz Žirov pogrevati znane laži iz »Jutra« in »Domovine«, so mu naši koj zaprli sapo, da je revež ves zmeden končal. Dr. G. Žerjavu, ki je hotel svojemu tovarišu iz te zagate pomagati, se ni godilo nič boljše. Ko je hotel krivdo, da niso bile volitve v oblastne skupščine razpisane že preje, zvaliti na dr. Korošca, je dobil kolj pojasnilo, da bi bile vlade, v katerih je on toliko časa sedel, volitve ravno tako lahko razpisale, kakor jih je Uzunovičeva sedaj. Ko je dr. Gregor uvidel, da se je s tem opek — je začel razlagati, kako so liberalci svobodomiselni, da namreč spoštujejo vsakogar versko prepričanje in da jim je osebna svoboda nad vse. Ni še dobro končal, ko ga temeljito zavrnejo z citati iz njegove begokletne »Domovine«, kako liberalci spoštujejo versko prepričanje in osebno svobodo z oboreženimi tolpami. Ko pa je izustil, da Slovensko ljudsko stranko »komandirajo« škof in duhovni, si je užgal streho nad glavo. Niso ga pustili več do besede!

Z gromovitim »Živjo dr. Korošec, žive! Slovenska ljudska stranka«, so zapustili zborovalci zborovališče. Ko je dr. Žerjav videl, da je ostal sam s svojimi pristaši, se je bled ko zid naglo odpeljal. Za njim pa se je glasil znani slovenski pregovor: Kdor za smolo prime, se osmoli in besede: Tudi to poi se je cekin dr. Žerjavu spremenil v

Pucljevi prijatelji — defetisti.

Spričo silnega nastopa SLS za volitve v oblastne skupščine so vsi nasprotniki izgubili glavo. Krono neerjantiranosti in nepoučenosti o volivnem položaju pa je to pot dosegel »Narodni Dnevnik«. Drugače si namreč njegove pisave ni mogoče razlagati. Edino ta možnost bi še bila, da bi ta list imel od svojih prijateljev med pucljevci naročilo, da agitira proti

udeležbi pri volitvah. V to ne verujemo, pravimo le, da če ta predpostavka odpade, potem moramo reči, da »N. D.« absolutno ni poučen o volivnih pripravah.

Kajti, že odkar so volitve razpisane, piše »N. D.«, da zanje ni nobenega zanimanja, da ljudstvo ne bo šlo na volitve, da je volivni boj »mladen in brez prave vsebine«. Pravilno je pač, da je »mladen in brez prave vsebine« le to pisanje »N. D.«, ki se dela slepega in gluhega za vse, kar se godi okoli njega.

Pa tudi zloba je precej v tem pisanju. Kar povprek dolži, da nihče ne piše resno o pomenu teh volitev in pozitivno o delu bodočih samouprav. Res je zopet, da v »N. D.« resnih razprav v tem smislu nismo še brali, da pa ravno »Slovenec« od razpisa volitev dalje priobčuje članke in razprave vseh panog delokroga bodočih samouprav in da je SLS že opetovano jasno povedala političen pomen teh volitev ravno v tistem smislu kakor ga je šele sedaj — večeraj — iztuhla »N. D.«

Naj bo gospoda okoli »N. D.« pomirjena. Kljub defetizmu »N. D.« je ta volivni boj najsilnejša propaganda za samoupravne pravice pokrajina. Narod je že usposobljen za ta in bodoči boj, že se je vzbudilo med narodom tako zanimanje za volitve, da bo že velikanska udeležba pri volitvah najsilnejša manifestacija slovenskega naroda, da hoče imeti svojo samoupravo.

Oblastne volitve bodo tako »povečale« žut slovenske skupnosti, da se bo ves narod združil v eni edini politični stranki, da bo 23. januarja ves združen v SLS.

PUCLJEVA POLOMIJA V BOHINJSKI BELI.

Na Bohinjski Beli se je vršil v nedeljo popoldne ob 5 v gostilni pri »Fridu« shod SKS pod predsedstvom cerkvenega pevca, somišljenika SLS. Predsednik se je lepo zahvalil pevcem za petje lepih gorenjskih narodnih pesmi ter je podelil besedo g. Ažmanu, ki je svojemu omizju 5 oseb predstavil kandidata Vidica iz Lesca in je nam priporočal sirarno. Škoda, da ni g. govornik sirarne priporočal g. ministru Puclju, ki je vsem sirarnam na Gorenjskem naklonil podporo, Bohinjsko Belo pa je popolnoma pozabil. Ni pa pozabil od naših volivcev pobirati neznosnih davkov. Razen gg. Ažmana in Vidica so bili vsi navzoči s shodom zadovoljni. Bohinjska Bela ostane zvesta SLS in bo volila vrliga moža Marolta iz Podhoma, ki ima res pravi razum in srce za kmeta in za delavca.

Socialisti se na shodih medseboj napadajo.

V Trbovljah so skličali socialni demokratje v nedeljo v Delavškem domu svoj volivni shod. Iz Ljubljane sta prišla govoriti gg. inž. Gustinčič in Štuki. Na shod so prišli tudi pristaši Bernotove skupine in je socialiste kakor tudi komuniste g. Struc dobro obdelal. Prekanja je bilo dovolj in v sporu se je tudi shod končal. Sploh so si v celotnem okraju socialisti v lašah in Bernotovci na vseh shodih in sestankih atakirajo socialpatriote in z njimi združene komunistične generale. Pravi komunisti pa tudi obsojajo politiko svojih voditeljev in tako je v socialističnem taboru velik prepir, med volivci pa taka malodušnost, da je tudi socialpatriotski generalštab čisto obupal.

Mariborska SDS v razpadu.

Razkritja pri Slavenski banki, po katerih je prejela mariborska SDS 125.000 Din v kulturne in politične svrhe, o katerih ni bilo treba dati banki in javnosti računov, so silno razburila boljše elemente mariborske SDS. Mnogo pristašev SDS izjavlja, da nočejo imeti z SDS za mariborsko oblast nobenih stikov več. Dr. Bošnjanič, starosta mariborskega Sokola in eden od stebrov SDS v Mariboru, javno ra glaša, da je prekinil vse zveze z njimi. »Stražac«, ki izhaja zopet za čas volitev, napoveduje, da bo prišla pred volitvami z novimi odkritji, ki bodo pokazala SDS v taki luči, da se ta ne bo upala več med javnost. Polom Slavenske tanke je bil obenem tudi zlom SDS v mariborski oblasti. Umevno je, da to zelo vpliva na razpoloženje volivcev in da bo mnogo dosedanjih volivcev SDS oddalo glasove drugim strankam, al se pa absentiralo. Noben dober Slovenec noče pomagati stranki, ki upropašča naše kulturne in gospodarske dobrine.

Velik shod SLS bo v Kranju v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 11. uri, osobito za bližnjo okolico Kranja. Vsi naši na shod!

Kandidatne liste.

ČRNOMELJ.

I. SLS: Kandidati: Josip Nemanjč, posestnik, Zelenje 9 pri Metliki — Evgen Jare, profesor, Ljubljana. — Namestniki: Josip Mihelič ml., posestnik, Vavpja vas 3, Semič. — Ivan Mihelič, trgovec, Stari trg ob Kolpi.

II. SKS. Kandidati: Franc Štubert, posestnik, Jugorje 11; Janko Strugar, kolar, Črnomelj 19. — Namestniki: Anton Kramarčič, kmet, Dragumlja vas 3; Peter Strk, posestnik, Predgrad 102.

III. SDS. Kandidati: Julij Matzelle, posestnik, Gradac 13; Mari Müller, trgovec, Črnomelj 4. — Namestniki: Anton Sever, trgovec, Semič 7; Ivan Malešič, trgovec, Metlika 127.

KOČEVJE.

ISLS: Kandidati: Anton Skubic, dekan, Ribnica. — Evgen Jare, profesor, Ljub-

ljana. — Jožef Strnad, posestnik in župan, Podgriča, Dobropolje. — Alojzij Peterlin, učitelj, Kočevje. — Namestniki: Franc Stupica, župan, Sodražica. — Janez Jelenc, posestnik, Velike Lašče. — Anton Pogorelec, posestnik in župan, Struge. — Ivan Jakopič, državni namestnik v pokoju, Kočevje 276.

II. Nemška stranka. Kandidati: Josip Eppich, župnik, Stara cerkev 1; Hans Arko, odvetnik, Kočevje 194; Peter Lackner, posestnik, Mozelj 11; Jožef Eisenkopf, poštar, Stari log 119. — Namestniki: Ivan Meditz, posestnik, Nemška Loka 89; Alojzij Kresse, trgovec, Kočevje 268; Hans Lackner, posestnik, Kočevska reka 4; Matija Rom, trgovec, Kočevje 92.

III. SDS. Kandidati: Ivan Rus, posestnik in veletrgovec, Loški potok; dr. Stefan Rajh, odvetnik in posestnik, Kočevje; Anton Pitkovič, posestnik, Vel. Lašče; Filip Peterlin, posestnik in trgovec, Ribnica. — Namestniki: Josip Oberstar, posestnik in trgovec, Sodražica; Alfonz Ličen, pomožni kurjač drž. žel., Kočevje; Franjo Keržič, trgovec, Vel. Lašče; Ferdo Wiegeler, nadučitelj, Loški potok.

IV. SKS. Kandidati: Albin Prepeluh, posestnik in novinar, Ljubljana, Mišičeva 6; Franc Hočvar, star. posestnik, Kolenčeva 6; Ivan Lavrič ml., posestnikov sin, Travnik 68; Ivan Erčulj, posestnik, Podgora 8. — Namestniki: Ivan Puclj, posestnik in župan, Dane 7; Ignac Strnad, posestnik, Zdenska vas 4; Franc Andolšek, posestnik in župan, Vel. Poljane; Ivan Hočvar, posestnik in župan, Vel. Lašče 24.

V. NRS. Kandidati: Ludvik Tschinkel, posestnik in trgovec, Ribnica 48; Leopold Drobnič, peznik, Kočevje 222; Ivan Kovač, posestnik, Selo 5; Franc Vardjan, posestnik, Škrlj 11. — Namestniki: Anton Jakomini st., kovač, Kočevje 155; Alfred Turdy, žel. poduradnik, Kočevje 258; Avgustin Aber, posestnik in orožnik v pok., Mozelj 2; Henrik Hönigmann, gostilničar, Kočevje 191.

KRŠKO

I. SLS: Kandidati: Dr. Anton Milavec, zasebni uradnik, Ljubljana, Dunajska cesta 38. — Franc Kobal, posestnik in župan, Gabrijele 21 pri Tržišču. — Matej Tomazin, kaplan, Cerklje ob Krki. — Ivan Colarič, posestnik in župan, Orehovec 21 pri Kostanjevici. — Anton Pogačnik, župan, Radeče pri Zidanem mostu. — Namestniki: Franc Gabrovšek, tajnik SLS, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. — Franc Vide, posestnika sin, Zva-bovo 1 pri kt. Jerneju. — Franc Arh, posestnik in mizar, Leskovec 100. — Hinko Medved, posestnik in gostilničar, St. Jurij pod Kumom št. 50. — Ivan Vrtačnik, posestnik, St. Jurij pod Kumom 44.

II. SKS. Kandidati: Inž. Franc Zupančič, Ljubljana; Jožef Hrovat, posestnik, Sv. Križ 6; Ivan Lopatnik, posestnik, Krška vas 69; Alojzij Dermelj, posestnik in župan, Boštanj 8; Anton Grebenc, posestnik, Brezje 13. — Namestniki: Anton Ratkovič, posestnik in župan, Brezovica 1; Anton Franko, vrtnar, Podgračeno 3; Franc Znidaršič, posestnik, Leskovec 79; Alojzij Bec, posestnik, Kamenca 8; Aleksander Majcen, posestnik, Mokronog 86.

III. SDS. Kandidati: Alojzij Stribar, posestnik, Ardor 28 pri Raki; Franc Hmelj, trgovec, gostilničar in posestnik, Radeče 17; Anton Činkole, posestnik, Dobruška vas 4; Josip Znidaršič, posestnik, Studenec 9; Anton Jug, gimn. ravn., Ljubljana, Aleksandrova 10. — Namestniki: Tjudevit Slamšek, mizar in posestnik, Krško 118; Josip Kalin, posestnik, gostilničar in mesar, Obrežje 18; Josip Pečar, posestnik in kovač, Grahovac 4; Franc Lukec, posestnik in čevljar, St. Rupert 88; Anton Kovarčič, posestnik in mlinar, Krškavas 36.

IV. Socialistična 1. Kandidati: Ivan Bizjak, čevljar, Krško 71; Blaž Gobec, cestar, Catež 8; Alfred Pičlin, žel. v pok., Radeče 57; Josip Stary, uradnik, Krško 33; Franc Urekar, posestnik, Catež 11. — Namestniki: Jožef Božek, posestnik, Catež 50; Martin Škvarč, mizar, Catež 40; Mirko Tepež, dimnikar, Krško 84; Josip Kaplan, čevljar, Krško 88; Jože Gobec, poljedelec, Catež.

V. Socialistična 2. Kandidati: Ivan Martinšek, posestnik, Vrbovo 26; Ivan Kužnik, žel. v pok., Vrbovo 46; Ignac Keber, posestnik, Gomeč-St. Janž 14; Franc Gunstek, delavec, Boštanj, Doble 87; Urban Justinek, rudar in posestnik, Videm-St. Janž 19. — Namestniki: Ivan Šrobe, posestnik, Hotemež pri Radečah 8; Franc Svetek, tajnik, Moste pri Ljubljani; Anton Jundič, rudar in posestnik, Videm-St. Janž 18; Adolf Verbič, mizar, Glince pri Ljubljani, cesta XVII-5; Leopold Ogrin, ključavničar, Ljubljana, Dolinska cesta.

NOVO MESTO.

I. SLS: Kandidati: Dr. Ivo Česnik, odvetnik v Novem mestu. — Josip Kastelic, župan in posestnik, Zužemberk. — Ignacij Pevec, posestnik, Škovec 3 pri Veliki Loki. — Ivan Pezdire, posestnik, Dolenje Sušice 5. — Franc Gabrovšek, tajnik SLS, Ljubljana. — Namestniki: Ignacij Košak, posestnik, Gabrovka 7 pri Zagradcu. — Peter Mrak, železniški poduradnik, Novo mesto. — Anton Golob, posestnik, župan, Selo 8 pri Mirni. — Franc Koželj, posestnik, Mačkovec pri Zužemberku. — Alojzij Hrovat, mizar in posestnik, Pelane 7 pri Novem mestu.

II. SKS. Kandidati: Janko Bukovec, tajnik SKS v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7; Anton Avsec, posestnik, Golna vas 26; Ivan Hrovat, posestnik in župan, Zagradec 8; Mihael Mirič, posestnik, Dvor 8; Jožef Frank, posestnik, Ormožnica 9. — Namestniki: Alojzij Šali, posestnik, Češča vas 9; Alojzij Smrke, posestnik, Zužemberk; Franc Ozimek, trgovec, Sela 4; Franc Erjavec, posestnik in trgovec, Novo mesto 142; Josip Zupančič, posestnik in usnar, Trebnje 23.

III. SDS. Kandidati: Rudolf Faleskini, opekar, Dol. Straža 68; Filip Ogrič, zobotehnik, Novo mesto 40; Klement Belovč, posestnik, Sv. Helena 1; Karel Mervar, pekovski mojster in posestnik, Zužemberk 185; Anton Jare, vinogradnik, Zagrad 9. — Namestniki: Anton Kolenc, tovarnar, Mirna 71; Ivan Rusja, trgovec v vpok, žel., Dobindol 18; Franc Može, trgovec in posestnik, Dvor 25; Matija Slak, posestnik, Pleš 5; Janez Bon, posestnik, Zabrđe 1.

IV. Socialistična stranka. Kandidati: Franc Mikec, železničar, Ljubljana, Opekarska 39; Šimec Meršol, insp. fin. kontr. v pok., Novo mesto 228; Jože Urbič, nadspovednik, Novo mesto 48; Andrejko Urdeman, davčni oficial, Novo mesto 69; Valentin Plovnik, železničar, Smilčel 52. — Namestniki: Albin Erbenčnik, premičnik, Kandija 25; Anton Jelčič, sklad. delavec, Dol. Nemška vas 31; Anton Pirnar, posestnikov sin, Brod 28; Ivan Cuk, železničar, Brežnja 2; Ivan Kraigauer, solistator, Novo mesto 192.

Nova taktika.

Zadnja Mussolinijeva okrožnica na pre-fekte in pisanje vodilnih fašistovskih listov naznanja pričetek nove politike proti Sloven-cem v Italiji.

Okrožnica načelnika vlade prepoveduje nasilja, ki so bila dozdej važna komponenta v politiki krajevnega fašizma. V koliko bo ta omilila vedni strah primorskih Slovencev pred nasiljem fašistovskih mladeničev, tega še ne vemo. Zdi se, da se je spor med oblastjo pre-fekta in pa pokrajinskega fašistovskega taj-nika tako zapletel, da niti osrednja vlada v Rimu ne more pogoditi, kateremu izmed obeh oblastnikov bi dala prvenstvo. Toda upajmo, da je italijanska diplomacija le prišla do uvi-devnosti, da so ji nasilstva v notranjosti dr-žave že parkrat prekrižala zunanjepolitične račune.

Fašizem pa poskuša sedaj z drugim oro-žjem. Rimska »Tribuna« in »Mesaggero« sta začela bruhati članke, da je treba Slovence ob meji asimilirati. Po njih mnenju je treba v Slovence vliiti italijanskega duha in čustvova-nja, postati morajo Italijani. Italijan sploh za-menjuje pojma narod in država; zanj je »na-zione« v bistvu isto kot »stato«. Edinstvena država do vseh poveljnih mej, to je zahteva ita-lijanske miselnosti. Torej ne več z brutalnostjo, marveč s ponujanjem italijanske kulture ho-čejo Slovane v Italiji raznaroditi. To je odslej naprej nova taktika njih asimilacijske ofen-zive.

Po mnenju strogih fašističnih krogov je treba utrditi severno mejo države. Tu so pa naenkrat naleteli na sklenjeno naseljeno na-rodno skupino. Naenkrat niso več vedeli, kaj naj počno z njo, če hočejo pod »narodom« razumeti »državo«. Nič lažjega in po njih mi-selnosti bolj pravičnega ni, kakor če tega pol milijona Slovanov čez noč prekujejo v Itali-jane. Imeli so že tak slučaj v beneških Slo-venih, in zdaj kažejo na ta pol stoletja stari vzgled, češ, glejte jih, kako so se brž oklenili matere Italije. Toda lahko jim je bilo pri ta-kratnih politično in kulturno nezrelih razme-rah beneške Slovence z lepim ravnanjem pri-dobiti zase.

Zdaj so pa prezrli tri činjenice: da imajo opraviti s politično in kulturno visoko stoečo narodno manjšino in da so jo emisarij fašizma odbili z nasilnim postopanjem. To postopanje naj bi jo po njih mnenju dovedlo do asimila-cije. Kako abotna je taka misel! Narodi so se res nekoč zgubljali v večjih, toda le tedaj, če so slednji s svojo višjo kulturo pritegnili šib-kejši nase. Danes pa je asimilacija ali absorbcija po številu manjših narodov v bistvu ne-kaj nemogočega. Pa ni le misel abotna, tudi način, kako jo uresničijo, je srednjeveški.

Zatrti so slovensko šolo, prosvetno giba-nje, izganjajo slovenski jezik celo iz cerkev. Ali ni prav to še hujša brutalnost kot pa če požgo kak Narodni dom? V kulturnem svetu smatrajo za večjega zločinca tistega, ki skruni človekovo osebnost in mu jemlje njegove na-ravne pravice, nego če mu jemlje imovino. Če hoče biti g. Mussolini plemenit in prepoveduje fizično brutalnost, naj logično prepove tudi nasilje nad naravnimi pravicami slovenske na-rodne manjšine! Naj ji omogoči mirno bivanje na rodni grudi in svoboden razmah ujene na-rodne in kulturne samobitnosti.

Čujejo se od italijanske strani tudi glaso-vi, da so Slovenci pravzaprav srečni, če smejo biti deležni vplivov italijanske kulture. Prav; toda italijanska kultura naj pronica mirnim potom in ne s pomočjo kulturnega nasilja, ne s pomočjo italijanske šole ali celo orožnikov. Kar ima italijanski narod kulturnih dobrin, te naj se le izmenjajo, toda vsiljevanje italijan-skega jezika, čustvovanja in mišljenja, to ni nikako kulturno prodiranje, je nemogoče in proti vsem zakonom logike.

Ce torej piše fašistovski tisk o asimilaciji Slovencev in Hrvatov v Italiji ni, to nič druge-ga ko grobo raznarodovanje, samo da se po-služuje finejših oblik.

Primorcem bodo prav kot dozdej ropali njih narodne pravice, čeprav jih morda ne bo-dlo strahovale več tolpe mladeničev kot doslej. »Mesaggero«, »Tribuna« et consortes, naj ni-ka ne nasvetujejo take asimilacijske politike, da bi se z njo utrdila severna meja. To so le načini za ustvarjanje nezadovoljstva in zataje-vanega gneva v obmejnem ljudstvu. In s tem se doseže baš obratno od tega, kar pričakuje fašistovska politika. Če pa noče fašizem, ki ga v Italiji primorski Slovenci prav pri miru pu-ste, s pametno in spravljivo politiko razčistiti ozračje na meji, potem naj pa kar gre do zad-njega in prične s transplantacijo cele sloven-ske in hrvaške narodne manjšine v Italiji ne-kam, bogsigavedi kam...

Vedja fašizma je hotel s svojo okrožnico prefektom predstaviti svetu fašizem v lepši luči; njegov tisk mu pa to delo kvari s pozivi na raznarodovanje Slovencev po novem nači-nu. In kakor kažejo zadnja poročila izza meje, se že skušajo uveljavljati ti novi načini. Zada-nja Mussolinijeva okrožnica je potemtakem le plašč, ki naj med drugim zakrije tudi zgreše-no raznarodovalno politiko fašizma v Pri-morju.

Inq. Gvidon Gulič:

PARNI STROJ IN PARNA TURBINA.
Navodila za strojnike in obratovodje parnih obretov. — Vezana knjiga stane 80 Din.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Akcija opozicije za sklicanje narodne skupščine.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Opozicija bo za-htevala, da se nujno skliče seja narodne skup-ščine, da bi se na ta način kriza razčistila, kajti jasno je, da je vlada sedaj v manjšini in da se drži samo radi tega, ker si ne upa pred skupščino. Če bi se namreč sklicala narodna skupščina, bi se pokazala vsa klavnost vlad-nega programa in bi sedanja vlada še pred

oblastnimi volitvami padla. Opozicionalne stranke pa bodo storile posebne korake, da prisilijo vlado, da stopi pred skupščino še pred volitvami. V vladnih krogih pa še ni ja-sno, kdaj bi se narodna skupščina sklicala. Čuje se, da je vlada sklenila, da se narodna skupščina pred 25. januarjem ne sestane.

Volivno gibanje v Srbiji.

KLAVERN SHOD PRIBIČEVIČA V BELGRADU. — VELIKI USPEHI DEMOKRATSKE ZAJEDNICE. — SLABO RAZPOLOZENJE MED RADIKALI.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Včeraj je imel tu-kaj volivni shod Svetozar Pribičević. Na shodu se je zbralo 1000 do 1200 ljudi, kar je za Bel-grad zelo malo. Ta shod je dokazal, da ne mo-rejo računati samostojni demokrati na nikake uspehe. Pribičevićev govor je bil skrajno opo-zicionalen proti vladi. Zelo dobro pa so uspeli

vsi shodi Davidovičeve demokratske stranke, ki se vrše po vseh večjih krajih Srbije. Opa-ža se, da ne kažejo radikali v sedanji volivni borbi nobene živahnosti, kar gre brezdvoma na račun dejstva, da so vrste radikalov razcep-ljene.

Radičeva zvezda zahaja.

VELIK FIASKO RADIČEVH VOLIVNIH SHODOV V DALMACIJI.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Agitacija za oblast-ne volitve je v polnem teku. V vseh pokraji-nah naše države se vrše brezštevni politični shodi. Tukajšnji politični krogi stoje pod vti-som velikega poraza, ki ga je doživel Stjepan Radić s svojimi shodi v Dalmaciji. Stjepan Ra-dić je stopil na vroča tla. Saj je znano, da so dalmatinski radičevci že pred sestavo kandi-datnih list za oblastne volitve bili zelo nezado-voljni z Radičevom politiko in da je radi tega prišlo do cepitve kandidatnih list. Da se ta po-ložaj izboljša, se je Radić odpeljal v Dalmacijo in imel tam več shodov. Spremljala sta ga Pavle Radić in dr. Krajač. Zgodilo pa se je, da ti shodi Radičevega položaja v Dalmaciji niso utrdili, ampak da so nasprotno Radiću jako škodovali. Pokazalo se je, da je Radičeve gloriole v Dalmaciji koner. Tako je bilo na shodu v Lečevici zbranih kakih 100 do 150 oseb, ki so pa bile večinoma proti Radiću raz-položene. Na tem shodu je prišlo med govo-

rom S. Radića in njegovega poslanca Matijeveća do protestnih izbruhov proti S. Radiću. Iz vseh strani so doneli Radiću na uho kliči: »Vi ne boste pri nas dobili nobene kroglice!« — »Vi ste nas prevarali in ogoljufali!« — »Vi ste nas izdali!« — »Naše ljudstvo ni več z vami!« — »Politika« poroča k temu shodu, da je vpitje navzočih zborovalcev bilo toliko, da se je vi-delo, da so radičevci v ogromni manjšini. Radi tega je Radić nenadoma odpotoval proti Zgor-njemu Muću, kjer je imel shod, ki pa tudi ni uspel. Še mnogo hujše pa se je Radiću godilo v Spodnjem Muću, kjer sploh do shoda ni pri-šlo. Tukaj je Radić govoril kar iz avtomobila in ga ljudstvo sploh ni hotelo poslušati. Ti shodi se smatrajo kot najboljši dokaz, da Radić propada v Dalmaciji; isto pa velja tudi za Hr-vatsko in za Vojvodino, kjer prireja Hrvatska ljudska stranka zelo dobro uspele shode. Isto-tako so uspela vsa zborovanja Hrvatske ljud-ske stranke, ki so se vršila v Vojvodini.

Sestava nemške vlade poverjena dr. Curtiusu.

v Berlin, 10. januarja. (Izv.) Danes je sprejel državni predsednik Hindenburg pred-sednika državne zbornice Loebeja. Raz-govarjala sta se o možnosti rešitve vladne krize.

v Berlin, 10. januarja. (Izv.) Razgovor dr-žavnega predsednika z Loebejem ni privedel do razčiščenja situacije. Loebe je svetloval dr-žavnemu predsedniku, da poveri ministru za državno gosp. darstvo dr. Curtiusu sestavo no-

ve vlade.

v Berlin, 10. januarja. (Izv.) Danes zve-čer je sprejel Hindenburg ministra za držav-no gospodarstvo dr. Curtiusu in mu pover-il sestavo nove nemške vlade. Dr. Curtius je sprejel sestavo vlade in bo dal državnemu predsedniku končnoveljavnen odgovor šele po pogajanjih s predstavitelji posameznih parla-mentarnih frakcij.

Vatikan in francoski katoličani.

Pariz, 10. jan. Položaj, ki je nastal po izjavi papeškega nuncija v prilog Briandove mirovne politike in proti pretiranemu nacio-nalizmu, ki ga zastopajo predvsem katoliški konservativni krogi, zbrani okoli Action Fran-caise, se le polagoma razčiščuje. Pač je za pa-peževo stališče odločno nastopil v svojem pa-pirskem pismu pariški kardinal Dubois, toda s tem zmaga še ni odločena. Action Francaise je to stališče zavrgla in sedaj še ni jasno, ko-liko njenih dosedanjih pristavev ji ostane tudi poslej zvestih. Izmed škofov je simpatiziralo z Action Francaise približno polovica, to je 40. Izmed teh se je doslej izjavilo o stvari le še majhno število: lijonski nadškof, škof Morelle v St. Brieux, nadškof v Auchu, a še ti zelo previdno in nejasno. Kljub vsemu pa govore znamenja za to, da bodo francoski katoličani polagoma sprejeli smernice, za katere se je izrekel Vatikan.

Na napade in očitke v raznih konservativ-nih listih je papeški nuncij objavil izjavo, v

kateri te očitke izpodbija. Med drugim ugo-tavlja, da ni res, da bi sv. stolica na kakršen-koli način podpirala avtonomistično gibanje v Alžaciji, kakor tudi ni ne javno ne drugače nastopila v prid priključitvi ali zvezi Avstrije in Nemčije.

Potem pravi nuncij: »Pripravljeni, da mo-ralno podpre akcijo, ki ima namen, da med narodi utrdi mir, si je sv. stolica v svesti, da ta mir ne more biti ne trden ne trajen, ako nima zadostnih jamstev. Ta jamstva morajo tako po obliki kakor po vsebini iziti edino le iz sporazuma med narodi in vladami. Sv. sto-lica zato ne bo nikdar mislila na to, da bi da-jala smernice ali tudi le nasvete. Njej zado-stuje, da so ta jamstva v soglasju z višjimi za-koni pravičnosti. To načelo je prevevalo za-stopnika sv. stolice v Franciji, ko je na Novo leto v imenu diplomatskega zbora v Eliseju imel nagovor, kateremu so se po krivici pri-pisovali drugi nameni nego priznanje odkri-tosrčnih mirovnih prizadevanj Francije.«

Napetost med Anglijo in Rusijo.

London, 10. jan. Angleški vojni minister general Sir Hoeg je izjavil, da Rusija ni iz-pclnila glavne točke v pogodbi iz leta 1921, da bo namreč opustila propagando. Anglija je brez dvoma opravičena, da pogodbo odpove in svoje odnose s sovjeti prekine. Vlada se bo s tem vprašanjem pečala in utegne priti čas, ko bosta naša čast in naše dostojanstvo to zahtevala. Dokler pa nismo prepričani, da bi bilo to ravnanje državi v korist, se vlada ne bo udala nikaki agitaciji.

Iz časopisja veje veliko vznemirjenje spr-ičo poteka dogodkov na Kitajskem. Vsi listi, posebno pa konservativni, naglašajo, da se tu uveljavlja proti Angliji boljševški vpliv. Če se izkaže, da je kantonska vlada le orodje v rokah sovjetske Rusije, bo morala Anglija svoje stališče nasproti njej izpremeniti. Kon-servativni listi zahtevajo, naj se sovjetski po-slanik iz Anglije izžene in z njim vsi sovjetski podaniki.

Za izključitev Italije iz zapadno-evropske zveze.

Pariz, 10. jan. Bišči ravnatelj gospodar-skega oddelka v francoskem zunanjem uradu in eden najintenzivnejših Briandovih sodelav-cev — Seydoux objavlja v svojem odlič-nem tedniku »Pax« važno politično spomeni-co. V njej poziva Francijo, Nemčijo in Anglijo, naj se tesneje zvežejo med seboj, ker sloni

svetovni mir na tej trozvezi. Navedene države naj vodijo nasproti Rusiji in Italiji enotno po-litiko in odbijajo nevarne struje, ki prihajajo iz Moskve in Rima.

O Italiji pravi Seydoux, da ne igra vloge, ki bi jo morala kot ena izmed locarnskih ga-rancijskih velesil. Italijo vodijo v politiki iz-

ključno egoistični in vznemirljivi cilji. Današ-nji položaj je skrajno nevaren; dočim so Fran-cija, Nemčija in Anglija izprevidele, da se voj-na v nobenem slučaju ne izplača pa naj se konča kakorkoli, se Italija tega še ni naučila.

Tem izjavam Seydoux se pripisuje veli-ka važnost in se splošno smatrajo kot napo-ved, da je čas francosko-italijanskega sporaz-uma dalje nego kdaj prej. Pri tem se opozar-ja, da tudi Briand in njegov generalni tajnik Berthelot v svojih izjavah glede bodoče orga-nizacije Evrope Italije nista imenovala.

Seja finančnega odbora.

Poslanec Sečerov temeljito kritizira našo po-gubno finančno politiko. — Najhujše trpe pre-tanske pokrajine. — Radičevci obsojajo prora-čun, glasevali pa bodo zanj!

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Danes popoldne je finančni odbor nadaljeval načelno debato o predlogu proračuna za leto 1927-28. Pred dne-vnim redom se je predsednik finančnega od-bora dr. Radonjić opravičil narodnemu poslan-cu Smodeju radi tega, ker ga ni obvestil o sejah finančnega odbora. Pri tem je izjavil, da ni imel nobene slabe namere, ampak je samo mislil, da so vsi poslanci v Belgradu. Ta-koj po brzotavnem protestu poslanca Smodeja pa je obvestil preko velikih županov vse člane finančnega odbora o sklicanju sej finančnega odbora. Po tem opravičilu dr. Radonjića je ra-dikalni poslanec A. Protić zahteval, naj se v zapisniku ne beležijo vsi govori na dolgo in široko, ampak naj se le omenja, kdo je govo-ril. Vendar njegov predlog ni bil sprejet.

Nato je spregovoril poslanec Davidovičeve demokratske stranke dr. Sečerov, ki je v dolgem in obširnem govoru kritiziral štiri vid-ne trditve v ekspoziciji finančnega ministra: 1. da se bo z novim proračunom mnogo privar-čevalo; 2. da je v proračunu ravnotežje; 3. da so se v sestavi proračuna naredile nekatere korekcije in 4. da so državna podjetja renta-bilna.

Poslanec dr. Sečerov je polemiziral proti tem nazorom finančnega ministra in dokazo-val, da ne bo mogoče na podlagi novega pra-računa ničesar prištediti. Proračun je ravno-tako velik kakor lansko leto. 60 odstotkov vseh državnih izdatkov gre samo na račun osebnih izdatkov, to je plač, pokojnin in podpor. Samo 40 odstotkov gre za materialne izdatke. Te razmere so abnormalne. In v tem je glavna krivda, da je proračun tako visok. Normalno bi bilo to, če bi šlo za osebne izdatke le 25 od-stotkov, za materialne izdatke pa 75 odstot-kov. Ravnotako ni točna trditev o ravnotežju proračuna. G. finančni minister bi lahko bolj jasno in določno govoril pred takim forumom, kakor je finančni odbor. V svojih nadaljnjih izjavanjih ugotavlja dr. Sečerov, da je naša fi-nančna in proračunska politika popolnoma zgrešena. Ta finančna politika bi se morala voditi samo z ozirom na gospodarsko moč na-še države in z ozirom na stvarno finančno si-tuacijo. Obenem bi se pa morala na temeljit način izvesti valutna reforma. V svojih stro-kovnih izjavanjih dokazuje dr. Sečerov, da je nadaljevanje take finančne politike popolno-ma nemogoče. Posebno pa velja to za našo prosvetno politiko, ki je popolnoma zgrešena. Težje sedanje finančne politike pa čutijo pred-vsem prečanske pokrajine, na katere se valijo davčna bremena v toliki meri, da jih ne mo-rejo več zmagovati. Dr. Sečerov zaključuje svoja temeljita izjavljanja s pripombo, da bo tozadevne predloge, kako naj se to težko go-spodarsko stanje v državi odpravi, stavi pri specielni debati o državnem proračunu.

Po govoru poslanca dr. Sečerova se ogla-si k besedi radičevce Preka, ki govori pre-cej opozicionalno. On toži, da grozi v Hercego-vini lakota, da se za kmete nihče ne briga, da kmetje ne morejo več plačevati davkov in da se radičeva morajo zadovoljevati. Posebno pa kritizira upravo državnih monopolov. Potem, ko je celo uro pripovedoval o raznih težavah, ki jim je kmetijski stan izročen na milost in nemilost, pa je na veliko začudenje vseh na-vzočih izjavil, da je s temi svojimi izjavami hotel vlado na te nedostanke samo opozoriti, da pa bo glasoval za proračun!

Z nelogičnostjo in klavnim nastopom ra-dičevca Preke pa je obračunal poslanec dr. Polić, ki se je norčeval iz njegovih izjav. Nato pa se je v obširnem govoru pečal s finan-čno politiko sedanje vlade in grajal njeno po-litično nesposobnost. Po stvarnem govoru dr. Polića se je seja finančnega odbora zaključila.

Dogodki na Kitajskem.

Koncentracija tujih brodovij v kitajskih vodah.

Berlin, 10. jan. Iz Newyorka poročajo, da je dobil poveljnik ameriškega tihomorskega brodovja, admiral Williams, povelje, da od-pluje v Shanghai in prevzame nad tamošnjim ameriških brodovjem povelje. Doslej imajo Združene države na Kitajskem 24 vojnih ladij.

v Hankou, 10. januarja. (Izv.) V britan-ski koncesiji vidi da popoln mir. Kitajska poli-cija je polgala vse lepake, ki ščuvajo proti Angležem. Vsa zborovanja so prepovedana.

v London, 10. januarja. (Izv.) Po poroči-lu, ki ga pošilja poročevalec Daily Mail iz Pekinga, se je s polno paro pričela ofenziva zavezniških sil proti kantonskim četam. Vu-pejtu je v Huni baje porazil Kanione.

v Pariz, 10. januarja. (Izv.) »Chicago Tri-bune« poroča semkaj iz Shanghai, da je pri-spelo tjakaj pet ameriških rušilcev.

Izid volitev v francoski senat.

v Pariz, 10. januarja. (Izv.) Včerajšnje volitve v senat so izpadle sledeče: skrajna desnica 3 (pridobila 1), desničarski republikanci 19 (pridobili 6, izgubili 4), levičarski republikanci 19 (pridobili 1, izgubili 18), neodvisni radikali 9 (pridobili 3, izgubili 4), radikali 44 (pridobili 6, izgubili 12), socialni republikanci 2 (pridobili 2), socialisti 11 (pridobili 8, izgubili 2), komunistični socialisti 2 (pridobili 2). Med izvoljenimi se nahajajo Berthelot, Perret, Caillaux, Laval itd. Millerand pride v ožjo volitev.

v Pariz, 10. januarja. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da se z izidom volitev v senat ni spremenilo razmerje med levico in desnico. Značilno je, da je prišlo do skupnega naslopa med socialisti in komunisti, ki razpolagajo sedaj v francoskem senatu s posebno skupino 40 članov.

Sporazum med cerkvijo in državo na Češkoslovaškem.

»Prager Presse« z dne 9. t. m. prinaša izjave praškega nadškofa dr. Kordača glede odnosa med katoliško cerkvijo in Češkoslovaško republiko. Dr. Kordač pravi, da je v dogledni bližini čas, ko se med Vatikanom in Prago sklene miren sporazum. Za to sta dana dva razloga: prvič dejstvo, da so domačega že vse sosedne države sklenile s Sv. stolico sporazumi: Jugoslavija in ostale balkanske države vodijo v ta namen pogajanja; drugi, notranji razlog je dejstvo, da konsolidacija v državi stalno napreduje, pri čemer je treba priznati versko-nravnim imponderabilijam največji pomen. Vlada sama kaže že daljši čas odkritosrčno in trdno voljo, da svoje razmerje nasproti Vatikanu kmalu mirno uredi. Zadnja zmerna Husova proslava je pokazala, da je v ustavi predpisana proslava magistra Huse mogoča, ne da bi se s tem žalili katoličani in v Pragi diplomatsko zastopana rimska kurija.

Stvarno bo treba pri pogajanjih rešiti sledeča vprašanja: Država prizna cerkveno ustavo in v njej zajamčeno svobodo za imenovanje nositeljev cerkvene učne in pastirske službe — proti jamstvu vsekakor, da bodo nositelji cerkvene oblasti nasproti državi lojalni, kakor to zahteva državna korist. V kakšni obliki se izražaj to jamstvo, bo ravno naloga pogajanj, da to vprašanje rešijo. Na vsak način bo moral Vatikan državi vsa o nameravano imenovanje vnaprej notifikirati, da more država o lojalnosti vsakega kandidata podati svoje mnenje.

Potem bo treba rešiti vprašanje cerkvene lastnine, s katerim je v zvezi vprašanje cerkvenih patronatov, vzdrževanje cerkvenih poslopij in posestev župnih beneficijev. Kar se tiče agrarne reforme, cerkev njenemu načelu ni nasprotna in odobrava, da se od veleposesev razdeli obdelovalcem toliko zemlje, kolikor to zahteva državna korist. Treba bo rešiti le vprašanje modalitet pri izvršbi agrarne reforme. — Ostala vprašanja so postranskega pomena in se bo uredilo n. pr. vprašanje o razdelitvi škofij z rešitvijo načelnih problemov.

Nameravani atentat na Hermana Wendla?

»Frankfurter Zeitung« z dne 9. t. m. objavlja sledeče poročilo: Tukajšnja policija je zvedela od zanesljive strani, da namerava tujzemska skupina makedonskih emigrantov napad na bivšega socialnodemokratskega poslanca Hermana Wendla. Wendel je v več svojih in nešteti člankih razpravljaj razna balkanska vprašanja; s svojim stališčem v makedonskem problemu si je nakopal sovraštvo »Notranje makedonske revolucionarne organizacije« (Imro). Kriminalna policija zasleduje to zadevo, katere sledi vodijo v neko sosedno vzhodno državo.

† ANTON CARDARELLI.

v Napolj, 10. januarja. (Izv.) Tukaj je umrl senator in nestor na polju kirurgije Anton Cardarelli.

RAZSODBA V PRAŠKEM KOMUNISTIČNEM PROCESU.

v Praga, 10. januarja. (Izv.) Danes se je završil proces v znani komunistični aferi in se je proglasila rozsodba. Šimunek je obsojen na tri leta, Vodičko na štiri leta, Badunov na tri leta težke ječe. Dva druga obtožena sta bila obsojena na dvomesečno oziroma tromesečno ječo. Gospa Borek in Sprintzel sta bila oproščena.

GLEDALISČE V PLAMENIH.

v Montreal, 10. jan. (Izv.) V nekem tukajšnjem gledališču je izbruhnil velik požar, ki je izval med navzočo publiko strahovito paniko. Poročila pravijo, da je postalo 60 oseb žrtev plamenov, večinoma francoski in kanadski dečki in deklice.

Kaj se godi doma

Slovenski narod za svoje gledališče.

VELIK PROTESTNI SHOD V OPERNEM GLEDALIŠČU.

V nedeljo, dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne je priredilo »Združenje gledaliških igralcev« v opernem gledališču velik shod, na katerem se je protestiralo proti nezastopnemu postopanju merodajnih faktorjev z našim najvišjim narodnim umetniškim zavodom, — z gledališčem.

Shod je v vsakem oziru popolnoma uspel. Občinstvo je napolnilo operno gledališče do zadnjega kotička ter živahno dajalo duška svojem ogorčenju nad postopanjem s slovenskim gledališčem. Shoda so se udeležili skoro vsi naši prosvetni delavci, naravnost razveseljena pa je bila udeležba s strani naše mladine.

Občinstvo je tudi dalo izraza svojemu zaupanju, da se je gledališka uprava abscentirala od protestnega shoda.

Protestno zborovanje je otvoril predsednik »Združenja gledaliških igralcev« v Ljubljani

GOSP. BETTETO,

ki je izvajal nekako sledeče misli:

Današnji shod, katerega cilj in smoter je obvarovati naše narodno gledališče pred polomom, naj bo in mora biti enodušna manifestacija cele kulturne Slovenije, katere odmev naj bodi glasen memento vsem onim faktorjem, ki so si nadeli nalogo, da nam pod krinko največje ljubeznivosti in naklonjenosti počasi, toda sistematično uničujejo naše, s tolikim trudom in samozatajevanjem vzdrževano gledališče.

Kulturni narod smot! Naša preteklost in sedanjost pričata, da smo sicer mali, toda žilav, marljiv in talentiran narod. Gledališče nam ni luksuz, ono nam je srčna potreba. Gledališče je bilo že od pamtiveka merilo kulturnega hotenja dolžnega naroda. Dolžnost onih faktorjev, katerim so dale trenutne prilike v roke oblast, s pomočjo katere si uzupirajo pravice ovirati nas v kulturnem stremeljenju in napredku, je, da se blagovolijo blagohotno nekoliko temeljiteje poznati z našim kulturnim hotenjem in temu odgovorno tudi ravnati.

Ne zahtevamo niti čare več! Toda to, kar smo si vzgajali z največjim trudom in samozatajevanjem, to naj se nam pusti! Še pred 2 letoma je bilo članstva 260. Ako se bo morala predvidena redukcija do skrajnosti izvesti, jih bo ostalo še 160 in to inkusivno tehnično osebje, zbor, balet, orkester, solisti drame, solisti opere, kapelniki, korepetitorji itd.

Umestno je, ako vam ob tej priliki predložim malo paralelo med belgrajskim, zagrebškim in našim gledališčem. Trenutno šteje belgrajski ensembel 420, zagrebški 380 in ljubljanski — 205 članov. V tem številu je uračunano seveda celokupno osebje, tehnični in artistični personal. Vkljub temu, da smo mi po številu najmanjši, proizvajamo največ. Medtem ko smo mi v letošnji sezoni vpriporili že 4 operne in eno opereto noviteto, so n. pr. v Zagrebu vpriporili 2 operi in eno opereto. Ljubljanski dramski ensembel je postavil na oder istočasno 11 del, zagrebški samo 7. Tozadevna paralela med belgrajskim in našim ensemblom bi dokazala še večjo razliko, akoprav nas je za celo polovico manj!

Dovolite mi, da obrazložim še en vlevažen vzrok, zakaj bi merodajni faktorji morali z največjim interesom podpirati ravno ljubljansko narodno gledališče. Vsi vemo, da je naše gledališče nekaka praktična visoka šola za artističen naraščaj zagrebškega in belgrajškega gledališča.

V predložem sem vam skušal pojasniti položaj našega gledališča v kolikor ga tangira ogromno znižanje budžeta za leto 1927-28. Da pa je situacija našega teatra in njega članstva postala kar čez noč tako obupna, je iskati vzroka še drugje. Prvič v protustavni odredbi, s katero je bil sredi poslovnega leta zmanjšan budžet za 208.200 Din. Drugič v odredbi generalne direktije državnega računovodstva z dne 27. oktobra 1926, ki ugotavlja, da je v rednem budžetu za leto 1926-27. subpozicija »zvaniknikle dotirana z 596.000 Din višje kot je faktična potreba.

Zanimivo so informacije, ki jih je glede te odredbe drž. računovodstva prejela naša organizacija. Na mestu je, da vam jih kot predsednik Združenja objavim kot dokumentacijo proti kakim tajnim silam se moramo boriti za svoj obstoj.

Po izrecnem nalogu članstva stavljam na gosпода finančnega delegata dr. Šavnika prošnjo, da blagovoli javno izjaviti, v koliko odgovarjajo istini naše informacije, ki se glase: Državno računovodstvo je spočetka zahtevalo, da finančna delegacija z začetkom decembra ustavi izplačevanje zgoraj omenjene subpozicije v dosedanj višini. Pri nakazilu mesečne dotacije naj se pridržijo ne porabljeni trije obroki. O kaki vrnitvi že porabljenih vsot ni bilo govora. Gospod finančni delegat pa je baje iz lastne inicijative napravil na drž. računovodstvo vlogo, v kateri zastopa stališče, da mora uprava gledališča vrniti tudi že porabljenih 9 obrokov in sicer takoj. Naravno, da si drž. računovodstvo ni pustilo tega dvakrat reči in je svoje prvotno stališče spremenilo v smislu prodloga finančnega delegata, katerega se za enkrat še trdovratno drži. (Kakor smo obveščeni, bo g. finančni delegat na stavljeno mu javno vprašanje javno odgovoril in bomo v stanu njegov odgovor pridobiti že v jutrišnji številki našega lista, — Opomba uredništva.)

Ni naša naloga, da razmišljamo, na kakšni finančni bazi naj se uredi zadostno dotiranje slovenskega gledališča. Možnosti je več in poklicni faktorji naj to uredi na način, ki bo zagotovil našemu narodnemu gledališču, razbremenjenemu materialnih skrbi, procvit in napredek v čast in slavo

cele Slovenije. Vsaka druga rešitev pomeni vegetiranje! Bila bi poniževalna in neprimerna kulturnemu nivoju Slovencev.

Na merodajnih faktorjih je sedaj dokazati slovenski javnosti, da ne poznajo napram njej edine pravice, temveč tudi dolžnosti. Zahteve naše so utemeljene in pravične!

Izvajanja g. Betteto je spremljala publika z živahnimi medklci, odobravajočim govornikova izvajanja, na koncu govora pa je priredila spontano veličastno manifestacijo za naše Narodno gledališče.

Gosp. Betteto podeli nato besedo gospodu dr. Sušniku.

GOVOR PROF. LOVRA SUŠNIKA.

Profesor Lovro Sušnik izrazi najprej akciji Združenja gledaliških igralcev in današnjemu zborovanju svoje najtoplejšje simpatije v imenu »Prosvetne zveze« in njej sorodnih organizacij, v imenu Slovenske ljudske stranke ter v imenu teh zagotavlja, da bodo nudile vsaki akciji za slovensko narodno gledališče svojo pomoč.

V slovenskem gledališču vidimo enega največjih slovenskih kulturnih in umetniških vrhov. Če pače slovensko gledališče, moramo vsi na pomoč! Naše gledališko osebje posveča gledališču svojo ljubezen in požrtvovalnost. In vsi smo mu za to hvaležni.

Naše gledališče je visoka šola za druge odrede po Sloveniji, naši podeželski diletanti imajo v igralcih Narodnega gledališča svoje učitelje, v gledališču po svoj visoki vzor za svoje odre. Naše ljudstvo priznava pošteno delo in smatra, da gre poštenemu delu tudi pošteno plačilo. So stvari, ki so narodu potrebne, ena glavnih potreb vsakega naroda pa je kultura in umetnost. Država mora to vpoštevati!

Govornik je nato pozval Združenje gledaliških igralcev, naj vztraja v svoji borbi in za seboj bo imelo vse slovenske prosvetne organizacije, za seboj bo imelo ves slovenski narod!

Jednatim govornikovim izvajanjem je sledil orkan aplavza, dokaz kako je govornik govoril iz duše vsem navzočim.

Svoje simpatije in naklonjenost akciji za slovensko Narodno gledališče so še izrazili: za »Zvezo kulturnih društev« gosp. Prešeren, za »Svet slušateljev ljubljanske univerze« akademik Iskra, za SDS dr. Dinko Puc, za NRS arh. Kregar, za NSS Ivan Tavčar. Pri govoru g. Kregarja je padlo precej ostrih medklcev na račun korupcije, vlade in radikalne stranke. V imenu slovenskih konservatoristov prečita gđ. Vera Popović plantič, pesniško navdan protest proti vsakemu poskusu kršiti sedanji obseg slovenskega gledališča.

Dr. Vurnik pa napove referat, v katerem bo stvarno razpravljaj o krizi in sanaciji našega gledališča.

Gosp. Drenovec prečita več solidarnostnih pozdravov, med njimi tudi brzojavki mariborskih in zagrebških igralcev.

Gosp. Jerman pa prečita mesto uprave poročilo o konferenci gledaliških upravnikov od 1. do 3. t. m. v Zagrebu.

(Medklci: »Kje je uprava?«)

Nato prečita gosp. Jerman še sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

RESOLUCIJA:

Udeležniki javnega zborovanja, ki ga je priredilo Združenje gledaliških igralcev, Ljubljana, v nedeljo, dne 9. januarja 1927. v opernem gledališču, so po zaslišanju referatov soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

1. Narodno gledališče v Ljubljani se mora ohraniti neokrnjeno v dosedanjem obsegu, ker je ta obseg minimalen in neobhodno potreben za redno uspevanje te kulturne institucije. V to svrhu naj državna uprava nudi tudi za bodoče proračunsko leto v celoti vsaj one zneske, ki jih dovoljujejo Narodnemu gledališču v Ljubljani v Narodni skupščini sprejeti predlogi budgetskih razhodov min. prosvete za 1926-27. leto.

2. Nujna potreba je, da se dovoli Narodnemu gledališču v Ljubljani virman subpozicije zvaniknik v dobro ostalih pozicij in subpozicij v kritje osebnih izdatkov za prevedeno in kontraktualno članstvo. V slučaju, da je to neizvedljivo, naj se dovoli Narodnemu gledališču v Ljubljani naknadni kredit v višini 596.000 Din, ki absolutno ne pomeni nove obremenitve budgeta min. prosvete, ampak je ta vsota že dovoljena po Narodni skupščini v subpoziciji zvaniknik.

3. Naj se Narodnemu gledališču v Ljubljani da neokrnjena dotacija budgeta leta 1926-27. z dodatkom, da sme Narodno gledališče porabili v kritje izdatkov, odobrenih po ministrstvu tudi dohodke predstav.

Resolucijo so podpisali:

SLS, SDS, NRS, NSS, SSI, Društvo književnikov, Zveza kulturnih društev, Prosvetna zveza, Trgovska zbornica, Delavska zbornica, Svi slušateljev univerze, Društvo konservatoristov, Združenje gledaliških igralcev Ljubljana.

Kakor izvajanja vseh govornikov, tako so zborovalci sprejeli z aplavzom tudi resolucijo, nakar je g. Betteto zaključil ob pol 12 uri sijajno uspeli protestni shod.

Kakor čujemo, se pripravlja v Ljubljani več anket z ozirom na krizo slovenskega gledališča, nakar opozorjamo svoje čitatelje že danes.

K shodu še sledeče misli:

Prav je poudarjal g. Betteto, kako se sistematično dela na uničevanju slovenskega gledališča. Tekom dveh let je vlada za 100 oseb reducirala ansambl, ki je že itak najmanjši v vsej državi, daši je naš sorazmerno produciiral največ!

Prvi se je dvignil, da zagotovi odbor Društva igralcev svoje pomoči zastopnik SLS in Prosvetne zveze, prof. Sušnik, njemu so sledili govorniki ostalih slovenskih strank: SDS, NSS, NRS, zastopnik akademikov in zastopnica konservatoristov. Zastopnik SDS dr. Puc se je energično zavzel za razbirokratenje gledališča, ki ne sme biti odvisno od naklonjenosti vsakokratne politične centralne vlade, ker mora slovensko gledališče biti reprezentant in na višku slovenske gledališke umetnosti. Vsem govornikom je občinstvo živahno aplavdiralo, le zastopnik NRS inž. R. Kregar je že takoj spočetka, udarivši na vladi laskajoče strune, naletel na živahen odpor.

Zanimivo je, da so se zbrale braniti slovensko gledališče le — politične stranke! Ali naši umetniki ne vedo, da imamo v Ljubljani tudi gledališče? Rokodelci ene stroke solidarno nastopijo za vsak svoj del, umetniki pa ne! Kje je bilo »Društvo književnikov«, da bi vsaj z besedico pokazalo igralcem svoje simpatije? Kje so bili upodabljači umetniki — toda kaj slikarji — kje so bili naši glasbeniki, kje na primer naša znanost? Od vsega tega se ni oglasil nihče; le g. E. Adamič je poslal shodu pozdrav in le »Slovenec« operni referent dr. Vurnik se je oglasil s kratkim pozivom, naj odbor poskrbi za anketo, ki bo s konkretnimi predlogi sestavila načrt za trajno sanacijo gledališča, v očigled dejstvu, da tega s cvetočimi govori in ubranimi resolucijami ni mogoče rešiti.

Toda če ni bilo umetnikov na shodu, da bi bili tudi založili svojo besedo za naše gledališče, kar dosti žalostno kaže naše kulturno-socialne razmere, bi vsaj morala biti navzoča gledališka uprava, da da poudarek naši tečas najnujnejši kulturni zahtevi in potrebi. Toda ravno uprave gledališča ni bilo, recte upravnika!

Gledališče še ni rešeno. Kriza je vsa globlja, kakor se kaže naznaja. Vzroki tiče vse globlje, kakor pa je trdil g. Betteto; sedanja trenutna katastrofa je le eno znamenje latentne krize, ki je pa niso zakrivali le belgrajski »merodajni krogi«, nego so jo baš toliko krivi — ljubljanski, o katerih se pa na zborovanju Društva ni smele govoriti.

V kratkem bomo te vzroke razgalili v posebnem članku, ne boje se »hišnega reda« ljubljanskega gledališča.

† Jožef Steržinar.

Komaj so pogrebi vrgli prst na grob umrlega zlatomašnika-begunca g. Pančurja, že leži na mrtvaškem odru drugi duhovnik-begunec gosp. Jožef Steržinar, upokojeni župnik iz Kalfinare pri Trstu. Umrli gospod se je rodil v Bistri pri Vrhniki 19. marca 1857. V mašnika je bil posvečen 23. julija 1886. Služboval je v tržaški škofiji in sicer kot kaplan v Brezovici pri Trstu od 6. oktobra 1886. do 20. julija 1887, kot ekspozit v Dragi od 21. julija 1887 do 8. februarja 1888., kot ekspozit v Klancu od 9. februarja 1888. do 11. decembra 1894., kot ekspozit na Lokvi od 12. decembra 1894. do 21. decembra 1898., kot župni upravitelj na Kontovelju od 22. decembra 1898. do 28. avgusta 1903., kot župnik na Kalfinari od 24. avgusta 1903. do konca julija 1925. Zadel ga je kap, moral je stopiti v začasn pokoj. Prejšnjih moči ni mogel več dobiti, zato je moral zaprositi za trajen pokoj.

Italijanska vlada mu je za pokojnino odrekla državljanstvo in moral se je preseliti k svoji sestri na Vrhniko. Tu se je še toliko opomogel, da je mogel vsaj še katerikrat maševata, kar je bilo njegovo veliko veselje v bolezni. V noči na 9. januarja je zašnil za vedno svoje oči, zopet od kapi zadet. Pogreb bo danes ob pol 9. uri na farnem pokopališču na Vrhniki. Drgi sobotje, spominjajte se ga v molitvi in pri oltarju!

Hudobna požigalska roka na Gorenjskem ne počiva.

Z Jesenic nam poročajo. Na vsak način bo res, kakor je izrekel domnevo »Slovenec« v soboto, namreč da je požigalec v tukajšnjem okolišču domačin, kateremu so razmere dobro znane. V noči od petka na soboto je zopet gorelo na Hrušici nad Jesenicami. Ob pol ene ponoči so pričele železniške lokomotive piskati in kmalu nato se je oglasila tudi tovarniška sirena, ki je seveda vse Jesenice spravila pokonci. Vse je drlo v smeri proti Hrušici, odkoder se je svetlikalo. Toda žarenje je kmalu ponehalo, iz česar je bilo sklepati, da je ogenj pogešen in se je radi tega tovarniška požarna bramba že na Jesenicah vrnila. Zvedelo se je na to, da je nekdo zažgal skladnico drva in butar ali kakor tukaj pravimo: baškovi. Ogenj so pogasili bližnji sosedje železničarji.

Iz tega je razvidno, da je nekdo, ki ima to za »sport« in ki gotovo opazuje iz bližine, kako ljudstvo hiti na kraj nesreče in mu je to vrvenje ter razburjenje v velikansko naslado. Mogoče je patološki tip. Ker so sicer povsod postavljene straže in ne more blizu, se je pa spravil nad nezastražena drva na Hrušici. Čas bi bil, da bi prišel požigalec oblasti v roke.

ZAVID ZA MEDNARODNO PRAVO.

v Rim, 10. januarja. (Izv.) Danes je izšel dekret, s katerim se v Rimu ustanovi mednarodni institut za primerjajoče javno pravo. Država bo prispevala za ustanovitev instituta 1 milion lir.

Beleške

△ V svoji fantaziji je napravilo »Jutro« iz skromnih samouprav, ki jih dovoljuje vidovdanska ustava, naravnost samoupravni paradiz, in sicer pravi na to: »Iz tega se vidi takoj, da je bila avstrijska avtonomija dežel, ki so sklepale zakone na podlagi cirkularnih navodil dunajske vlade, nekaj zelo slabotnega in popolnoma v roki tedanjega centralizma. Seveda ta centralizem je bil centralizem nadvojvodskih in aristokratskih ter židovskih klik, zato je SLS bila tedaj zanj tako vnetja in se ji tako toži po njem.« — Seveda je trditev, da so bile deželne avtonomije v Avstriji nekaj zelo slabotnega in popolnoma v roki dunajskega centralizma, čisto navadna gluhost, ker je kranjski deželni zbor pod vodstvom tistega dr. Šušteršiča, ki ga »Jutro« sicer na vse pretege hvali, s svojim krepkim delovanjem pod režimom SLS ravno nasprotno dokazal, in seveda je »Jutro« to gluhost samo zato zapisalo, ker so nekdanji kranjski liberalci v zvezi z Nemci kot lakajji aristokratskih in židovskih klik kranjski deželni zbor na vse mogoče načine sabotirali. Plodono delo kranjskega deželne zbor pod SLS je bilo tako takratne svobodomislice, ravno tako kakor današnje svobodomislice že v naprej boli uspešno delo oblastnih samouprav, ki se bo gotovo razvilo, če bo tam imela odločilno besedo SLS.

△ Vidovdanske oblasti proslavlja »Jutro« kot ideal samouprave, ki da so neprimerno več kot nekdanji deželni zbori. Ne bomo se z njim o tem prerekali. Centralističnim fanatikom je zastoj govoriti o bistvu in nalogi samouprave. Toda dober odgovor na te »Jutrove« fantazije je proglas Davidovičeve stranke, ki ugotavlja, da pri sedanjem sistemu ni govora o kakih pravi, dejanski in popolni samoupravi. In da bo še-le treba izdelati široke samouprave, ki bi bile v stnu zadovoljiti razne narodne potrebe, in katerim bi bila zajamčena predvsem materialna sredstva, potrebna za njihov razvoj. — O vsem tem danes še ni nikjer nič videti, pa naj se »Jutro« še tako navdušuje. Od tega navdušenja slovenski volivci ne bodo imeli prav nič.

△ Naravnost bolno mrčnjno ima »Jutro« proti avtonomiji Slovenije. Če le sliši to besedo, kar pobesni. V njegovo nazadnjaško, reakcionarno in centralistično sfantazirano miselnost nikakor ne gre, da je avtonomija temelj in pogoj demokracije. Sploh pa »Jutro« očitno niti pojma nima o demokraciji. Zda se zaletava v parolo SLS, da bo preko oblastnih samouprav treba izvojevati avtonomijo Slovenije, če drugače ne pojde, in piše: »Ta formula je pravi Blažev žegen; kajti da bi preko ustanovitve mariborske oblasti peljala pot k avtonomni Sloveniji, tega noben pameten človek ne verjame. Vsakdo ve, da pomeni utrditev in izgradnja samouprave mariborske oblasti neomejen definitivum.« — Tako torej misli »Jutro«, da je s tem, da se iz Blaževega žegna malo ponorčuje povedalo eno pametno. Pa se je iznebil le ene neumne več. Seveda ne more voditi pot k avtonomni Sloveniji samo preko samouprave mariborske oblasti, pač pa bo vodila preko obeh slovenskih samoupravnih teles, to je ljubljanske in mariborske oblasti skupaj. Mi si pač predstavljamo avtonomno Slovenijo kot eno telo, ne pa razsekano na dva kosa. Seveda če si »Jutro« predstavlja sedanjo razdelitev države na oblasti kot definitivum, ki ga ni mogoče nikoli več izpremeniti, potem mu seveda tudi zedinjena Slovenija ne gre v koncept. Toda celo največji zagovorniki vidovdanske ustave so se že očitovano izjavili, da sedanja razdelitev na oblasti ne pomenja še definitivuma, ampak da ni ničbene ovire, da bi se to izpremenilo oziroma združile tudi dve ali več oblasti v eno, če se pokaže to kot bolje. Samo »Jutro« v svojem besnilu proti avtonomni Sloveniji (sploh ga že ime Slovenija boli in eksistira zanj samo ljubljanska in mariborska oblast) smatra sedanjo ureditev za definitivum in Bog varuj, da bi se ta »samouprava«, ki jo dopušča vidovdanska ustava, kaj razširila in izpopolnila. Lepe pojme ima »Jutro« o utrditvi in izgraditvi oblastnih samouprav! In pokaže spet samo svojo centralistično zagreznost in na odločno nasprotstvo proti kakemu razširjenju samouprav. In v takem duhu gre SDS na volitve za oblastne skupščine! Postaviti SDS za varuhinjo slovenskih samoupravnih pravic bi se reklo, postaviti kozla za vrtnarja. No, sreča, da slovenski volivci to že vse predobro vedo in se torej ni bati, da bi SDS-arji prišli še v oblastne skupščine utrjevati »definitivum«, ki je v teh osmih letih spravil Slovenijo skoro na kant.

△ Senzaciji si želi »N. D.« v volivnem boju, ker sicer mu je volivni boj »mlačen«. Naj malo potrpi, 23. januarja bo doživel »Narodni Dnevnik« senzacijo (ki pa za ostale ljudi ne bo nobena senzacija), da bo njegov ljubljani Pucelj, oziroma njegova stranka po notah tepena.

△ Usposabljanje za bodoče hude boje, ki jih bodo morale še prelati oblastne skupščine, hoče »N. D.« s tem, da že tri mesece piše o popolnem nezanimanju ljudstva za volitve. To je pač usposabljanje politična in volivna vzgoja po specialnem receptu »N. D.«.

△ Čut slovenske skupnosti propagira »N. D.«, zravno pa prinaša volivne oglase in pole-

miško v prid radičevem in radikalom, ki hočejo eni upreči Slovence v hrvatski »Narodni Dnevnik«.

△ Gospod »duhoven«, ki piše na naslov našega katoliškega gibanja iz posebne prijaznosti v »Kmetemskem listu«, se še vedno ne podpisuje. Napovedal je, da nam bo snel krinko, sedaj pa se je premislil in zahteva, da moramo mi sami strgati krinko, o kateri mi nič ne vemo. Le čemu se je bil potem tako široko razpisal?

△ »Jutro« v zadregi. Zelo neprijetno je »Jutro«, da je izbežalo debato o zamenjavi kron v dinarje v relaciji 4 : 1. Navedli smo naredbo, ki jo je podpisal tovariš g. dr. Alberta Kramerja, finančni minister Veljkovič. Te naredbe vsa tinita v »Jutru« ne spravi s sveta. Prav nič ne koristi, če danes »Jutro« napada g. Veljkoviča; takrat naj bi ga demokratije prišli za ušesa! V nobeni naredbi tudi ne beremo, kaj je g. minister Kramer zahteval v ministrskem svetu. Kolikor vemo tudi ni nobenih zapiskov o sejah ministrskih svetov.

Dnevne novice

★ Prepovedano točenje alkoholnih pijač. V dneh 22., 23. in 24. t. m. bo prepovedano vsako točenje alkoholnih pijač (zaradi volitev), na kar se že sedaj opozirajo društva, ki bi eventualno nameravala takrat prirediti kake veselice.

★ Trgovci in napoved dohodnine 1927. Ker poteče rok za vložitev dohodninske napovedi za leto 1927. koncem tega meseca, se opozirajo trgovci na njeno pravočasno vložitev. Oni pa, ki napovedjo do 31. januarja 1927 ne morejo vložiti, naj zaprosijo pri davčni administraciji s posebno utemeljeno prošnjo za podaljšanje roka dohodninske napovedi. Vlogo je kolkovati s kolekom 5 Din. Vse utemeljene prošnje bodo po informacijah načelstva ugodno rešene. — Načelstvo Grem'ja trgovcev.

★ Odlikovani bikorejci. Dne 8. januarja so bili odlikovani v Mariboru z diplomami-pohvalnicami naslednji živinorejci: Pašniška zadruha Limbuš-Ruše (g. Robič), Frančiška Möschl iz Rai, Hugon Weinberger iz Bresternice in Henrik Majer iz St. Ilja. Slavnosti se je udeležilo mnogo županov iz okraja, zastopniki oblasti, veterinarji, kmetovalci in poslanci. Žebot. O živinoreji so predavali: veterinar Baš, inž. Zidanšek in Zupanc. G. Zidanšek je omenil v svojem govoru, da je mariborski okrajni zastop zadnja leta na Slov. Stajerskem največ storil za povzdigo živinoreje. Res je, da je pod gerentstvom g. dr. Leskovarjem in naših moč okrajni zastop takoj po vojni mnogo žrtvoval za nakup bikov in pospeševanje živinoreje v okraju.

★ Poroka. Dne 10. t. m. se je poročil g. Viktor Flisek, tajnik Jugosl. strokovne zveze rudarjev v Zagorju, z gđ. Ivanka Koso-vo iz St. Jurja ob Taboru. Zelimo veliko sreče.

★ III. vinski sejem v Središču ob Dravi se vrši v torek dne 25. januarja 1927 ob 11. uri dopoldne. Vabijo se vsi vinski trgovci, gostilničarji, restavraciji, hotelirji itd., da si ogledajo ta znameniti vinski sejem, na katerem se nudijo samo zajamčena pristna ljutomerska vina vseh vrst in vrhov. Do so cene zmerne in blagu primerne, kažejo živahne kupčije na prejšnjih trgih. Samo leni se je na dan sejma prodalo nad 1800 hl. vina. Tudi letos se bodo vinogradniki držali gesla: Kak je blago, tak je drago. Ne zamudite torej te prilike in obiščite v torek dne 25. januarja vinski sejem »Ljutomerska« v Središču ob Dravi!

★ Strašen požar v Peči. Prejšnji teden je nastal v Peči v Metelji silen požar, ki je trajal tri dni. Ker je na pravoslavni božič bilo precejšnje neurje, je zavzel požar strašen obseg. Požar je nastal sredi mesta. Zgorelo je skoro pol mesta. Poleg številnih hiš je zgorelo 22 trgovin, mlekarina in orožniško poveljstvo. Trgovine so bile le malo zavarovane, zato je škoda velikanska in znaša nad 10 milijonov Din. Požar so popolnoma udušili šele včeraj. Požar je uničil tudi brzojav in telefon. Človeških žrtev ni bilo. Kdo je zanetil požar, kljub najstrožji preiskavi ni bilo mogoče doznati.

★ Pojasnjen umor. V Sarajevu se je pred par dnevi izvršil skrivnosten umor. V letovišču Ilidže so našli v njegovi koči mrtvega kmeta Radojeviča z razbito glavo. Umor se je pojasnil šele v nedeljo. Med Radojevičem in njegovo ženo ni bilo soglasja. On je bil pijanec in je s svojo ženo ravnal zelo grdo. Često je pretapljal jo in petletnega sinčka. Vsled tega se je žena od njega odvrnila in se zatekla k nekemu Komšiču. Ko je prišel Radojevič pred tremi dnevi zopet pijan domov, da je Komšič zadržal in mu s sekuro razbil glavo. Komšič je pobegnil, ženo so pa zapeli.

★ Umor v Osijeku. V nedeljo je v Osijeku mesarski pomočnik Holub zakljal z nožem brezposelnega natakara Baranja. Ze pred pol letom sta se bila sprla in takrat je Holub Baranji obljubil maščevanje.

★ Sušaski »Novi list« je prenehal izhajati kot dnevnik. Od sedaj bo izhajal kot tednik. Konzorcij javlja naročnikom, da je začel v denarne težave, ker primorski kraji vsled gospodarske krize obubožavajo.

★ Kaj se je vse laniš leto v Zagrebu izgubilo in našlo. V letu 1926, so bile v Zagrebu med drugim izgubljene naslednje stvari: 2 konja, 1 junec, 3 svinje, krava, 3 koštruni, 45 de-

zato bo vsake črke v tej neuspešni obrambi škoda. Zalestno dejstvo ostane, da je bila sprejeta relacija med krono in dinarjem takrat, ko so bili na konju gospodje demokratije. Bodite prepričani, da tega »gospodarskega uspeha« demokratov naše ljudstvo ne pozabi, kakor ne pozabi drugih, ki so novejšega datuma. Svoje zadrege ne boste prikrili, če še tako naslavljate svoje neslanosti z »nepoboljšljivimi lažniki«.

△ 40 let nepretrgane klerikalne večine vidi g. dr. Gregor Zerjav v »Domovini«, o kateri je menda prepričan, da jo bero le politični analisti in demokratiški vrst. Le kje naj bi bila ta štiridesetletna večina? Mari v kranjskem deželnem zboru, kjer so Nemci in liberalci imeli zvezo in do leta 1908 neomejeno gospodarili? Ali smatra »Domovina« to zvezo demokratov — takrat še napredniakov — z liberalnimi nemškimi grajščaki na Kranjskem za klerikalno večino? — Kam zapelje človeka slepa strast, da pozabi čisto na zgodovinska dejstva, ki jih vedo celo šolarčki v osnovni šoli!

narnic, 23 dežnikov. Našli so pa: 7 konj, 5 krav, 11 svinj, 3 koze, 12 koštrunov, 94 denarnic itd. Kakor je videti, izgubljajo ljudje v Zagrebu najrazličnejše predmete, celo konje in krave.

★ Rubinstein v Zagrebu. Sloviti poljski pianist Rubinstein bo koncem januarja nastopil v Zagrebu v »Musikhallu«.

★ Češko-jugoslovanski film. Čehi se zelo pridno poslužujejo filma kot propagandnega sredstva za naravne lepote Češkoslovaške. Praški filmski tovarnar Karl Spelina hoče v filmu tudi j. goslovanske naravne lepote. V ta namen bi filmal delu znamenitih naših pisateljev, v katerih bi igrali ugledni gledališki igralci iz Ljubljane in Beograda. V filmu bi se pokazale vse znamenite prirodne lepote naše domovine. Film bi denarno podpirala tudi naša vlada.

★ Vrednostni papirji. Vse interese vrednostnih papirjev, srečk, efektov itd. opozarjamo, da se pred nakupom oziroma prodajo istih zaupno obrnejo na efektivni oddelek »Yere«, komercialno družbo v Ljubljani, Kongresni trg št. 9 (na vogalu kina »Matica«), ki je prvi in edini zavod, ki se peča izključno z nakupom in prodajo vseh vrst pred- in povojnih vredn. papirjev, srečk, efektov itd. ter izvršuje vse tozadevne posle kar najkulantneje. Najugodnejše premijske in terminske kupčije. Istotam dobite vsa tozadevna posla in taksacije posameznih vrednostnih papirjev.

★ Ito — zobna pasta najboljša.

Ljubljana

△ Rojstni dan kraljice Marije smo tudi v Ljubljani svečano praznovali. V škofjski stolnici se je vršila slovesna služba božja, kateri so prisostvovali tudi zastopniki oblasti. Državna poslopja in mnogi hišni posestniki so razobesili zastave.

△ Poročila sta se včeraj v cerkvi presvetege Srca Jezusovega g. Henrik Krek, trgovski zastopnik v Ljubljani in gna. Mira Pečar, iz ugledne rodbine Pečarjeve v Kranju. Vrlemu paru iskreno čestitamo! Bog daj srečo!

△ Umrl je včeraj ob 14 v begoslovnom semenišču vratar g. Jože Valenčič v 86. letu starosti. Bil je vratar 49 let in je zato dobro znan skoraj vsem duhovnikom ljubljanske škofije. Svojo službo je opravljal zvesto in je še zadnje dni pred smrtjo, ko že ni mogel več govoriti, dajal svojim domačim znamenja z roko, naj skrbje, da bodo vrata zaklenjena. Bil je nočni častivec sv. Ršenjega telesa, odkar se je to češčenje vpeljalo, in ni do novembra lanskega leta nikdar opustil svoje ure. Pogreb bo v sredo ob 15. Priporočja se v molitvi!

△ »Edinost« mestnih uslužbencev ima danes ob osmih zvečer svoj redni sestanek v konzumnem društvu. Sestanek je izredno varen, zato naj vsi gotovo in točno pridejo. — Predsednik.

△ Zelo važno zborovanje katechetov bo v sredo, 12. januarja, ob petih popoldne v posvetovalnici K. T. D. — Prof. dr. J. Zagar bo predaval o mističnem telesu Jezusovem. (Važno za katehetsko pedaganje o Cerktvi in zakramentih.) — Prof. dr. Gr. Pečar, ki bo poročal o zagrebškem zborovanju katehetskih delegatov. — Ljubljanskim katehetom osnovnih in meščanskih šol se bodo ob tej priliki izročili od mestnega šolskega sveta zaproseni in od magistrata dovoljeni prispevki (po 400 Din) v svrhu nabave v rona učnih učil. — Šolskim knjižnicam (srednjih in meščanskih šol) se bo odkazalo 25 izvodov Sardenkove jubilejne knjige »Sv. Alojzij«, ki jih je plačala in darovala Ljudska posojilnica v Ljubljani.

△ Rokodelski dom. Opozarjamo, da ima pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. Marka Bajuka pevske vaje vsak torek in četrtek ob 8. uri zvečer. Danes prične zbor z vajami za društveno prireditel, ki bo na Svečnico. Začetniki, ki se žele izuriti v petju, bodo doživljali še posebni pouk.

△ Slov. kat. prosvetno društvo Krakovo-Trnovo priredi v sredo zvečer ob pol 8. uri

zvečer v društveni dvorani predavanje. Predava g. prof. dr. Sarabon: O najvažnejših dogodkih po svetu v preteklem letu. Vsi člani in prijatelji vjudno vabljeni. Polnoštevilno in točno. Bog živi!

△ Zveza uradnih in trgovskih nastavljenk naznanja, da se v sredo dne 12. t. m. zopet prične tečaj za ročna dela ob pol 7. uri. Isti dan ob 7. uri se vrši tudi prva seja novega odbora. Prosimo vse odbornice točnosti.

△ Sankališče Tivoli. — (Glas iz občinstva.) Nedorasla, vmes pa tudi že dorasla m. a. d. ima svoj veliki »semenje« v gozdu in ob grebenu nad veselejskim prostorom. Vse je na sankah v snegu. Zakaj bi jim ne privoščili te zabave, če se hoče kdo počeno povaljati v snegu? — Toda ne strinjamo pa se mi, ki smo že prekoricali dobo mladostniški burk, z vsemi metodami teh sankočev. Za vsako stvar mora biti neka meja. Sankači iz Tivolija pa gredo le preveč čez mejo. Drve namreč nekateri po vseh cestah in potih, da gre le navzdol, ne meneč se za šetalec, ki se hočejo ob sprehodu navžiti svežega zraka, ne pa se dati kratko malo podreti od kakega zijala na sankah. Ali ni morda mogoča ondi tudi kaka nesreča? V pisca teh vrst bi se bilo v nedeljo kmalu zaletelo par takih budal, ki drve po cestah, kjer bi ne smeli. Red mora biti tudi na tivolskem sankališču! Naj se nastavi tam oko postave, da bo zavračalo sankočje od javnih cest in sprehajališč tja, kjer je zanje prostor, da ne bodo v nadlego šetalcem.

△ Manija samomorov. Ljubljana je bila nekaj časa obvarovana pred manijo samomorov. Razen poskušene samomora neke deklin, ki je izpila kozarec litola, ni bilo že skoro dva meseca ničesar čuti o kakem samomoru v Ljubljani. Zadnji teden pa sta se pripetila kar dva in sicer prvi G. Krakerja, o katerem smo že poročali drugi pa včeraj zjutraj. Narednik A. K., uslužben v vojaškem skladišču, se je namreč včeraj, kmalu po polnoči poskušal za garnizijsko bolnišnico usmrtiti in si je pogolgal z revolverjem strel v prsa. Strel je slišal službujoči nadstražnik Rusijan, ki je takoj prihitel na lice mesta in našel K. ležečega na cestnem hodniku še pri zavesti. Stražnik je takoj telefonično poklical rešilno postajo, ki je K. prepeljala v bolnišnico. Pri K. so našli pismo, naslovljeno na komisijo, ki bo preiskala njegov samomor in pa vsoto 260 Din. Vzrok njegovega samomora ni znan.

△ Tatvine v Ljubljani. Aretiran je bil neki delavec, ker je v gostilni pri »Štefanu« ukradel svojemu tovarišu 200 Din vredan klub. — V skladišče Strojnih tovarn in livarn je vlomil neznan vlomilec in odnesel 60 kg čina. Tovarna trpi 5580 Din škode. — V izloži o tvrdke Weiglona je vlomil neznan, vzmno, vič in odnesel samo tri pare rokavic, vredno 60 Din.

Maribor

△ Naše somišljenike in prijatelje opozarjamo na shod dr. Korošca, ki se vrši v petek 14. januarja ob pol osmih zvečer v dvorani Zadržne gospodarske banke. Poleg dr. Korošca govore župan dr. Leskovar in poslanci.

△ Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kraljice. V nedeljo ob 10 dopoldne se je vršila v stolnici slovesna služba božja, kateri so prisostvovali zastopniki vseh civilnih in vojaških oblastev. Po cerkveni slovesnosti se je vršil sprejem pri velikem županu. — Uradi in javna poslopja so razobesila zastave. — Zvečer je napravila vojaška godba obhod po mestu. — Častniki mariborske garnizije so priredili v Götzovi dvorani ples, ki je bil zelo dolga oblišan.

△ O proračunski seji mariborskega občinskega sveta, ki bi se bila imela vršiti sinoči, poročala nedeljsko »Jutro«, da jo je g. župan nenadoma odpovedal. Nismo mislili pisati o tej zadevi, ki za SDS in tovariše ni preveč lepa, pa ker je že »Jutro« enkrat sprožilo vprašanje o »nenadni« odpovedi te seje, bomo še mi dostavili, zakaj se je seja odpovedala. Za »jutrovec« & Co. odpoved seje ni prišla nenadoma, ker so si to odpovedja »želeli«. Vzrok odpovedi je bil ta, ker se občinski svetniki SDS, NSS in SKS še vedno kuja in ne vedo ali bi prišli na sejo ali ne. — Hočejo še poprej konsultirati zdravnika v višjih političnih krogih, da bi jim zapisal za njihovo politično bolezen kak »marširpulver«, ki bi najste bolnike spravil na noge in v mestno posvetovalnico, kjer se delajo mestni proračuni. Neka pesem pa poje: »Zoper vse bolezni so zdravila, zoper take jih pa ni.« Zato pa bo moral »generalštabni« zdravnik rad ali nerad mariborske občinske svetnike SDS, NSS in SKS izročiti v težko operacijo mariborskim volilecem, da pri novih občinskih volitvah »težko bolne« člane SDS in NSS odstranijo iz občinskega sveta, ker oslabei re-veži niti po »bergljah« ne morejo več priti v mestno posvetovalnico. Gg. dr. Lipold, Tumpelj, Dobrovec in tovariši sicer venomer kričijo v svet, da niso proti občini in da odločno obsojajo gerentstvo, v resnici pa se pravi delati proti občini, ako se ji ne dovoli proračun in se s tem pripravljajo tla za gerenta. G. velikega župana pa še danes opozarjamo na to, da nam iz vrst SDS, NSS in SKS, ki delo v občinskem svetu sabotirajo, gerenta postavil ne bo!

△ »Jutro« ne loči Gradca od Celovca. »Slovenec« je poročal, da je imenoval graški škof dr. Schuster gornjeradganskega oskrbnika tamonjih admontskih posestev g. Pavla

za duhovnega svetovaleca. Treba še omeniti, da leži Admont na Gornjem Štajerskem in spada pod graško in ne pod celovško škofijo. Nedeljsko »Jutro« pa je prestavilo graškega škofa dr. Schusterja v Celovec, mu podtaknilo preganjanje narodne duhovščine na Koroškem in se hudiče nad njim: s kakšno pravico deli odlikovanja našim državljanom v naši državi. Ako bi mariborski dopisnik »Jutra« vsaj ločil med Gradcem in Celovcem, kakor loči vsak, ki ima tri razrede ljudske šole, bi ne obelodanil take budalosti, kakor jo je n. pr. v nedeljski številki.

□ **Koncert Glasbene Matice v Mariboru** — največja senzacija letošnje zime. V sredo zvečer bo pel pevski zbor Glasbene Matice sedem prekrasnih zborov. Nepopisen utis na poslušalca bodo gotovo zapustili ti zbori najsi so že mešani, ženski ali moški. Tak koncert prezreti in ignorirati je neodpušljivo. Matica se vsak dan, tudi v nedeljo zelo skrbno pripravlja na svoj nastop, ki bo brezdvomno eden njenih najlepših in najboljših. S tem programom bo nastopila tudi v Ptuj in Celju.

□ **Promet z mestnimi avtomobili** na progah: Maribor—Dravograd in Maribor—Celje že kaže po izvanredni dobri zasedbi, da bo donasal občini lep dobiček. Akoravno je prevozna precej visoka, so vozovi vedno polni in ljudstvo po deželi najiskrenejše pozdravlja uvedbo avtomobilov, ker so železniške zveze precej neprikladne. Avtomobili so pod vodstvom zanesljivih ter vestnih šoferjev in sedaj sploh ne pride več do defektov, ker so se motorji že precej ugledali. Vse že željno čaka še dveh novih avtomobilov, ki bosta osebni promet med Mariborom in Dravogradom ter Manega zbora Zveze gostilničarskih zadrug prebivalstva ob teh progah povsem zadovoljno.

□ **Zbolel je na pljučnici naš umetnik-kipar g. Ivan Sojč.** Hvala Bogu, bolezen se je obrnila že na boljše.

□ **Trebljenje mestnega gozda.** Borov gozd pri mestnem vodstvu se je razrasel tako na gosto, da ga bo mestni stavbni urad še to zimo razredčil.

□ **Prihodnji uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo,** ki bi se imel vršiti v Mariboru v sredo 12. januarja, je radi občnega zbora Zveze gostilničarskih zadrug preložen na torek 11. januarja.

□ **Posestniki orožnih listov** se opozarjajo, da je zadnji termin za podaljšanje orožnega lista 15. januar. Kdor orožnega lista ne bo dal obnoviti, zapade sodni kazni ter se mu bo orožje odvzelo.

□ **Tatvine koles.** Nekemu Hinku I. je bilo ukraden kolo z dvorišča gostilne Zlati konj. Kolo je črno pleskano, znamke Waffennrad s številko 88135. — Policija je dobila v roke nevarnega tatu, ki je ukradel več koles. Eno kolo so našli pri nekem mehaniku v popravilu ter ga vrnili prvotnemu lastniku.

□ **Posredovalnica za delo v Mariboru.** Od 1. do 8. januarja je pri tej posredovalnici iskalo dela: 122 moških, 81 ženskih, skupaj 203 osebe; delo se je ponudilo 88 osebam in sicer 48 moškim in 40 ženskim; delo je dobilo 48 moških in 27 ženskih, torej 75 oseb; odpadlo je 33 moških in 84 ženskih, to je 117 oseb; odpočivalo je pa 14 moških. — Delo dobijo: 12 vinčarjev, 14 majev ev, 1 vrtnar, 1 žagar, 2 vajence trgovske stroke, 4 vajenci (pekovske, mehanične in usnjarske obrti), 24 kmečkih deklet, 20 šivilj za perilo, 1 pletarka, 1 stoperica za odeje, 1 varuska, 2 vzgojiteljici, 2 sobarici, 3 služkinje.

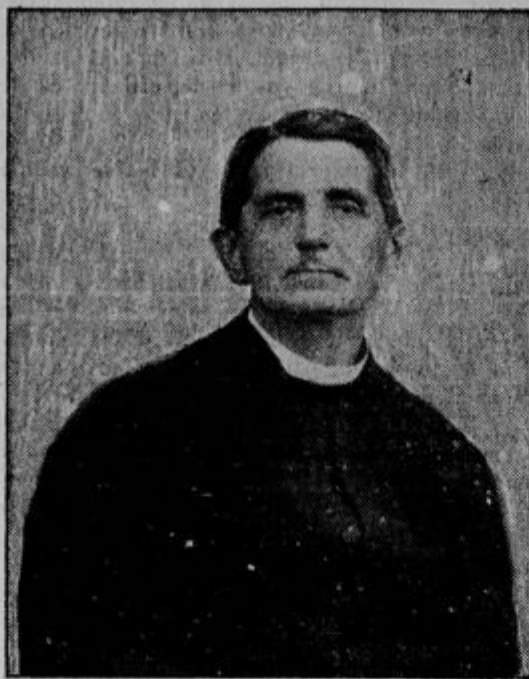
□ **Podpornemu društvu za revne učence** so še darovali v blagu trdke: Gaspari in Faninger, Mastek in Mejer; v denarju 3000 Din Podmladek Rdečega križa kot dobiček mladinskega koncerta, 500 Din Podporno društvo železniških uslužbencev in delavcev, 200 Din Vzajemnost; po 100 Din: polkovnik Kosica, dr. Faninger, dr. Orosel; po 50 Din gg.: Pucher in Plemelj. Pri božični dne 19. decembra je bilo obdarovanih 520 otrok vseh mariborskih šol in sprejelo 233 gotovih obelk, 243 perila, 234 parov čevljev, pecivo in sadje, ki so ga velikodušno prispevali gg.: dr. Glančnik 60 kg; po 1 jerbas: dr. Schmiederer, Wiesenthaler, dr. Urbazek, polkovnik Lochert, Pfirmer, Scherbaum Jenny, dr. Mally, dr. Lipold, dr. Božič, Plemelj, Kosica, trdke: Roman, Koser in pekarnice: Hartinger, Mallek, Witzla, Scherbaum, Robins, Cebokl, Schober, Mallek, De'avska pekarna, vsega skupaj 660 žemelj, 35 štruc in 3 kg suhorja; krasno božično drevo g. Viktor Glaser iz Ruš. Goble in gospodine so bre plačilo sešile 125 obelk, med temi gojenke državnega ženskega učiteljskega 20 in še 50 deških srajc, obrtna šola v Vesni 10, trdka Durjava pa 100 komadov deškega perila. Blaga srca dobrotnikov naj so uverjena da niso podarila nevrednim, ampak najpotrebnejšim, za kar jim izreka društveni odbor svojo iskreno zahvalo. Ker je še ostalo okoli 30 revnih otrok brez obnove in brez gorke obleke, prosimo vse tiste, ki letos še niso doprinešili svojega daru v prid našemu društvu, naj še naknadno pošljejo prispevek v blagu ali denarju; zlasti prosimo vse denarne zavode v Mariboru, naj se ob sklepu letne bilance spominjajo revnih šolarčkov našega mesta. Darove sprejema Ljubljanska kreditna banka, oziroma ravnanstvo meščanske šole v Cankarjevi ulici.

Žepni koledarček 1927

z notesom, vezan v platno, Din 10—

JUGOSLOV. KNJIGARNA v Ljubljani.

Anton Dolinar — osemdesetletnik.

Danes, dne 11. januarja dopolni Anton Dolinar, bivši lučenski župnik, osemdeseto leto svojega življenja. Rojen je bil v Lučinah 11. januarja 1847. kot cerkovnikov sin. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je bil med sošolci vedno prvi, izredno priden in nadarjen. Ljubezen do klasičnih jezikov mu je ostala celo življenje, tako, da še sedaj vedno prebira sv. pismo v grškem jeziku. Ljubljanski škof Vidmar ga je leta 1870. posvetil v mašnika. Želja škofova je bila, da bi g. Dolinar šel na Dunaj nadaljevat študije, a zmagala je želja g. Dolinarja, da je bil poslan za kaplana na Dobrovo pri Ljubljani, še posebno zaradi tega, da bi si tukaj utrdil rahlo zdravje. Po 4 letih kaplanovanja je bil imenovan za prefekta v Alojzijevejšu, kjer je ostal 4 leta. Škof Pogačar ga je poklical na to lahko mesto, da bi dalje študiral. Na g. Dolinarju pa je imelo dušno pastirovanje tako privlačno moč, da si je to izvolil za svoj življenjski poklic. Leta 1879. je bil imenovan za župnika svoje rojstne župnije Lučine, kjer je deloval celih 31 let. Sezidal je svojim rojakom krasno novo cerkev in jo dal umetniško preslikati. Vsa ta leta je tudi poučeval na zasilni šoli. Leta 1910. je stopil v pokoj. Nekaj časa je bil na Dolenjskem, nato 2 leti v Zalogu pri Cerkljah in sedaj že 9 leto pri šolskih sestrah v Repnjah. Kakor tukaj, tako je tudi povsod drugod, dasi v pokoji, pomagal v dušnem pastirstvu. Tu še vse nedelje in praznike pridiguje za mladeniško navdušenostjo, spoveduje šolsko mladino in odrasle. Najbolj se pa srečnega čuti v duhovski družbi. Tukaj v mirnem kotičku samostana Repenjskega, kot domač samostanski duhovnik, obhaja svojo osemdesetletnico, da si bi mu po zunanje nihče ne prisodil toliko let. Bere tudi najdobje tisk brez očal, je še mladeniško uren in živahen in vesel družabnik. Naj ga Bog ohrani še dolgo, dolgo vrsto let!

Škofja Loka

Glas Sušanov. V št. 297. »Slovenec« smo čitali Sušani veselo novico, da smo šli pri popravilu ceste in Blaževca mosu cestnemu odboru najmanj na roko. Prav lahko prepustimo Ločanom veselje, da so šli oni cestnemu odboru na roko, Sušani pa nasprotno skoro do zadnjega bajtara prav pridno na delo. In to navzlic temu, da leži most in pot na mestnem svetu in navzlic temu, da ravno večina tistih vse časti vrednih meščanov, ki imajo ob tej poti zemljišča in ki ob sebi umevno pot največ rabijo, niso za popravilo iste niti s prsom mignili. Za kaj hočemo, gotovi ljudje smo pač »lahko visok«, kajne!

Ptuj

⊕ **Trgovska vest.** Trgovino na drobno je prevzel od g. Fr. Lenarta trgovec g. Kostanjevec, ki se je razdružil s svojim drugom g. Murcem, tako da bos'a oba vodila lastni trgovini. G. trgovec Bergant je odšel v svojo domačijo v kočevski okraj, kjer bo vodil trgovino v lastni hiši.

⊕ **Predavanje o Palestini,** ki je bilo na praznik Sv. Treh kraljev v Mestnem gledališču, je privabilo toliko občinstva, da ga je moralo mnogo oditi, ker ni bilo več prostora. Č. g. dr. Jehart nas je vodil s svojim lepim predavanjem po Jeruzalemu, Bellehemu in Nazaretu. Mnogi so izrazili željo, da bi se predavanje še enkrat ponovilo.

⊕ **Cecilijansko društvo.** V minoritski župniji se snuje Cecilijansko društvo, ki bi imelo namen gojiti lepo cerkveno pejo.

⊕ **Sejmsko poročilo.** Na živinskem sejmu dne 4. januarja 1927 so prignali 108 volov, prodali pa 54 po Din 8.50—6.75 za kg žive teže. 300 krav, prodali 136 po Din 6.75—2.— (po 2 Din klobasariče), teleta po 11—10 Din; 77 juncev, prodali 18 po Din 7—5; 99 junic, prodali 47 po Din 8.50—5.75; 31 bikov, prodali 17 po Din 8—4.50; 30 konj in 67 kobil, prodali 4 konje in 22 kobil, cene so se gibale med 4200 Din do 500 Din, štiriletna žrebica se je prodala po 4200 Din, triletna po 4125 Din, štiriletna po 3500 Din, 1 koza 150 Din. Kakor je razvidno iz prejšnjih poročil, so se konji na zadnjem sejmu precej podražili, kar je tudi v prid kmetijstvu in konjereji.

⊕ **Na svinjski sejem** dne 3. januarja so pripeljali 146 svinj, prodali pa 57 po Din 13—11.50—10—9 za kg žive teže po kakovosti blaga. Prasci do 12 tednov do 150 Din.

Trbovlje

☆ **Posestniki psov** naj si preskrbe pasje znamke, ki stane 55 Din za vsakega psa, za psa varuha na verigi pa 5 Din.

☆ **Predavanje o sveti deželi.** Prosvetno društvo v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 16. januarja 1927 ob 3 popoldne predavanje s kinoslikami: »Sveta dežela«. Predavatelj prof. dr. Jehart je sam le kraje že večkrat prepotoval, večinoma tudi sam slikal, deželo raziskuje ter se sploh s tem študijem bavi. Predavanje bo zanimivo za priproste kakor tudi za izobražence. Vstopnina je 3 in 2 Din, za otroke 1 Din. Občinstvo se vabi.

Slovenska krajina

Umrla je pri Sv. Juriju gospa nadučiteljica L. Kolarša. Tudi sama je bila učiteljica in je dolgo dobo let vzgajala domačo mladino. Mrtvaške obrede je izvršilo več duhovnikov iz okolice, spremili pa so jo v velikem številu bivši in sedanji učenci.

□ **Bogojna.** Člani orlovskega odseka so priredili k Novemu letu in na praznik sv. treh kraljev božično igro »Sveti večer«. Zanimanje od strani ljudstva je bilo precej veliko, zlasti, ker je igra v letošnjem »Kalendarju« in je bila tako vsebinsko vsakemu znana. Igralci so dobro rešili svojo nalogo in želi za svoj nastop izraziti priznanja.

Orel

Ljubljanski odseki. Skupni fantovski sestanek bo v sredo, dne 12. t. m. Na sporedu je zelo važno predavanje. Obvezno za člane, starešine vabljeni.

Opasen tat aretiran.

V nedeljo je bil v Mariboru aretiran že dolgo zasledovani tat Rudolf Ertl. Dne 14. decembra 1926. je vlomil v skedenj župnišča v Črni, kjer so prenočevali zidarji neke trdke ter tam ukradel razno bleko v vrednosti 2500 Din. Del obleke je prodal v Marenbergu, drugi del v Mariboru, boljšo obleko pa si je zadržal ter jo sam nosil. Tatvine izprva ni hotel priznati, ter se je udal šele, ko so mu dokazali, kam je prodal ukradeno blago.

General S. Milosavljević, novi prometni minister.

Ameriška blokada v srednjeameriških vodah.

London, 10. jan. Admiral Latimer je blokirao obe obali Nicaragua, da prepreči vsako dovažanje orožja za liberalne čete. Ameriška križarka je zaplenila neko mehiško ladjo, ki je vozila orožje za liberalce. Washingtonski krogi izjavljajo, da smatrajo mehiške dobave orožja za Nicaragua »kot proti Združenim državam naperjen neprijazni čin«, obenem pa priznavajo, da so uniške čete neposredno posegle v državljansko vojno v Nicaragui.

Odnosaji med Unijo in Mehiko so se tako poostreli, da je računati z odpoklicanjem uniškega poslanika iz Mehike.

Liberalne čete v Nicaragui so porazile generala Diaza in stoje neposredno pred glavnim mestom Managua, kjer so ameriške čete. Združene države so odposlale Diazu novo orožje in prostovoljce. Oba tabora sta utrpela že težke žrve.

MEDNARODNO GLASILO ZA NARODNE MANJŠINE.

Mednarodna zveza za Društvo narodov je odobrila predlog, da se začne izdajati uradno glasilo za narodne manjšine. List bo prinašal poročila in prazprave o vseh vprašanih in dogodkih, ki se tičejo narodnih manjšin, njih razmerah, zahtevah, zgodovini itd. List bo objavljaj dalje pritožbe narodnih manjšin na Društvo narodov, tako da bodo mogle interesirane države na te pritožbe odgovarjati. Za urednika novega lista se najbrže imenuje Sir W. Dickinson.

K obravnavi pred francoskim vojnim sodiščem v Landavu.

Dne 21. se je vršila pred francoskim vojnim sodiščem v Landavu obravnavna proti 3 Nemcem, ki so bili vsi obsojeni ter franc. poročniku P. Rouzierju, ki je bil pa oproščen. Razsodba je dvignila, kakor znano, silno razburjenje v Nemčiji in le takojšnja amnestija je preprečila težje diplomatske konflikte.

Giorgio Bombig,

voditelj primorskih Italijanov še v predvojni dobi, katerega je postavil Mussolini sedaj za goriškega župana.

Številni sestanki HPS.

Zagreb, 10. jan. (Izv.) 6. januarja je imel Kratina shod v Prekrižju v okraju Jaska. Tam je ustanovil organizacijo HPS. Navzoči so bili številni radičevci. Ko so zvedeli o delu HPS, so se odločili pristopiti k njej. Sestanek je organiziral tamošnji župnik Josip Dušić, ki je veliko let bil kaplan v lavantinski škofiji. — Istega dne je bil sestanek v Mrkopolju, na katerem je govoril Jerolim Malinar. — V Mariji Bistrici je sklical sestanek Simunda. Shod je bil dobro obiskan. — 8. januarja je bil dobro obiskan okrajni shod v Zagrebu. Vršil se je v Petrovi ulici. Na njem so govorili dr. Zlatko Kutarić, Kratina, Kalinić, Stetić in nosilec liste Sibek. Sestanek je dobro uspel. — 9. januarja sta bila dva sestanka, in sicer pri Sv. Duhu in v Trešnjevki. Oba sestanka sta dobro uspeła. Na obeh sestankih je govoril Kratina. — Velik sestanek se je vršil 8. januarja v Djurdjencu. Navzočih je bilo nad 300 ljudi. Shod so skušali radičevci razbiti, vendar pa se jim to ni posrečilo. Na shodu je govoril Mio Maričić. — 9. januarja je bil shod v Molvah. Na številno obiskanem shodu je govoril Mio Maričić. V tem kraju pučke stranke dosedaj sploh niso poznali. Sedaj so se odločili pristopiti k HPS in zapustiti Radiča. — 9. januarja je imel Ujević dobro obiskan shod v Kupčini. Navzočih je bilo nad 200 volivcev, ki so izjavili, da so že dolgo člani HPS. — 9. januarja sta imela Deželić in Dujmšić zaupen shod v Osekovu.

BOMBNI NAPAD V LIZBONI.

v Pariz, 10. januarja. (Izv.) »Chicago Tribune« prinaša poročilo svojega poročevalca iz Lizbone, da so včeraj neznane osebe vrgle bombo proti cerkvi Sv. Sebastijana. Eksplozija bombe je povzročila precejšnjo škodo. O morebitnih človeških žrtvah ni doslej nobene poročila.

HRIPA V NEMČIJL

v Berlin, 10. jan. (Izv.) Hripa se posebno širi po večjih mestih na Badenskem. Bolezen povzroča posebno veliko škodo gospodarskim krogom. Okoli tretjina uslužbencev ne more vršiti svoje službe v trgovinah. V Strassburgu je nastopilo več smrtnih slučajev. V zadnjih dneh se širi hripa tudi v Berlinu, kjer je zbolelo 600 oseb. Pet oseb je doslej podleglo hripi.

NEMIRI V KALKUTI.

v London, 10. januarja. (Izv.) »Times« poroča iz Kalkute, da je prišlo tamkaj do spopadov med mohamedanci in Hindu. Pri spopadih so bile ranjene tri osebe.

AMERIŠKO VODOVJE V KUBANSKIH VODAH.

v Washington, 10. januarja. (Izv.) 53 vojnih ladij in 25 letal (hidroplanov) je odšlo na vojne vaje v kubanske vode.

Gospodarsivo

Vprašanje osnovanja instituta za proučevanje konjunktive v Jugoslaviji.

O važnosti sistematičnega proučevanja konjunktivnih pojavov smo že opetovano poročali v našem listu. Tudi naši gospodarski krogji so uvideli potrebo in koristi dobro urejene gospodarsko-statistične službe. Pred nekoliko dnevi je zagrebška Trgovska in obrtna zbornica sprožila vprašanje osnovanja instituta za proučevanje konjunktive v Jugoslaviji. Po predlogu zagrebške zbornice naj bi se tak institut osnoval pri ministrstvu za trgovino in industrijo, ki bi najlažje zbiral potreben statističen material. Če pa to ne bi bilo mogoče, pa se naj bi ta posel prenesel na eno od naših gospodarskih zbornic, katero bi bilo treba v ta namen materialno podpreti.

Dolžnost takega instituta bi bilo zbiranje in publiciranje konjunktivnih in statističnih podatkov. Konjunktivni barometer bi se objavljaval v obliki 3 indeksov in sicer indeksa spekulacije, poslovnega indeksa in indeksa denarnega trga. Indeks spekulacije naj bi nam predčel spremembe v kurzu denarja, v gibanju borznega prometa in obrestovanja državnih papirjev. Poslovni indeks bi zaznamoval spremembe v cenah na debelo (in'ces cen), v industrijski produkciji (premog., les, železo, alkohol, sladkor, moka, usnje, tekstilno blago, cement, keramično blago, steklo, papir itd.), v blagovnem prometu (železniškim in pomorskim), v čerkovnem prometu, v meničnem portfelju Narodne banke, v številu brezposelnih delavcev, v uvozu najvažnejših surovin, v izvozu najvažnejših konsumnih artiklov, v izvozu industrijskih proizvodov in v izvozu agrarnih proizvodov (koruze, pšenice, sliv, živine itd.). Indeks denarnega trga pa naj bi zaznamoval spremembe v bančnem in privatnem eskomptu, v višini hranilnih vlog in številu novo ustanovljenih delniških družb (podjetij).

Poleg teh najvažnejših podatkov, ki bi zadostovali za sestavljanje zanesljivega konjunktivnega barometra, bi se morali zbirati tudi drugi podatki, ki so karakteristični in simptomatični za diagnozo konjunktive. V svrhu dopolnitve in kontrole konjunktivnega barometra bi bilo nadalje tudi potrebno objavljati podatke o gibanju mednarodnih strokovnih kategorijah, o višini izvoza in uvoza, o konjunktivnem monopolskih in treščarinskih predmetov, o davčnih dehodkih, o gradbeni delavnosti, o konkurenčnih likvidacijah, o številu novo vpisanih in izbrisanih tvrdk, o številu meničnih protestov, o velikosti obdelane površine in pridelku agrarnih proizvodov, o cenah na drobno itd.

Potrebne podatke bi morali dati na razpolago: posamezna ministrstva, Generalno ravnanstvo carin, borze, Poštna hranilnica, Narodna banka, Generalno ravnanstvo železnice itd.

Kakor je z veseljem pozdraviti inicijativno zagrebške zbornice glede osnovanja takega zavoda vendar bi bilo treba, predno ta zavod prične delovati, popolnoma reorganizirati statistično službo v naših ministrstvih. Kakor znano, je obdelovanje statističnih podatkov v naših ministrstvih nepopolno in zelo počasno. Temu je vzrok deloma slaba organizacija, deloma pa nezadostni krediti. Proučiti bi bilo treba tudi vprašanje centralizacije statistične službe, kakor je to slučaj v vseh modernih državah. Samo centralistično urejeno statistično službo je mogoče organizirati na tehnično dovršeni podlagi, ki edino more jamčiti za hitro in točno poslovanje. Pravočasno publiciranje zbranih statističnih podatkov pa je najvažnejše, ker nam daje možnost, da na podlagi konjunktivnega barometra sestavimo

prognozo za bodoči razvoj konjunktive. Pa tudi iz ekonomičnih razlogov je želeli, da bi se naša statistična služba po možnosti centralizirala, ker bi bile v tem slučaju potrebne investicije (nakup specialnih računskih strojev, kartotek itd.) mnogo manjše. Tu imamo v mislih seveda le centralizacijo obdelave zbrane statistične materiala.

Opozorilo za obrtnike in prijatelje obrtništva. Opozorjamo, da se rok za vpis delnic obrtnice banke kraljevine SHS zaključuje nepreklicno 15. t. m. Za Slovenijo se vpisujejo delnice pri podružnicah Narodne banke kraljevine SHS, pri ljubljanski kreditni banki, Zadrugi gospodarske banke in njenih podružnicah ter pri Obrtni banki v Ljubljani. Opozorjamo obrtnike in prijatelje obrtništva, ki smejo po zakonu postati tudi delničarji te obrtniške ustanove, da termina za vpis ne zamudijo, ker se na poznejše prijave nikakor ne bo moglo več ozirati. — Vpisna delnica se morajo udeležiti najbrž vsi krogji obrtništva, kajti če posamezni obrtnik vpiše tudi večje število delnic vendar ne more na podlagi teh delnic imeti več kot 25 glasov (tri delnice dajo pravico na en glas). Vpis delnic predstavlja primarna obremenitev obrtnika: obrtnik, ki kupi 3 delnice (po Din 200 nom.), plača pri vpisu le 185 Din, ostanek pa v mesečnih obrokih. V teh delnicah naložen denar pa je z ozirom na velike privilegije te banke gotovo najboljša in najsvarnejša naložba.

Stanje Narodne banke z dne 31. decembra 1926. Vse vrednosti v dinarjih; v oklepaju razlika napravnih stanj z dne 22. decembra. Aktiva: kovinska podlaga 433.8 (+ 3.0), posojila 1481.1 (+ 99.1), račun za odkup kronskih bankovcev 1144.2 (+ 99.7), račun začasne zamenjave 333.0, državni dolgi 2966.0, vrednost zastavljenih državnih domov 2133.4, saldo raznih računov 574.4 (+ 75.8), skupaj aktiva 9016.2; pasiva: glavnica 39.0, rezervni fond 9.8 (+ 1.3), bankovci v obtoku 5811.8 (+ 165.3), državne terjatve po računih začasne zamenjave 333.2, državne terjatve po raznih računih 55.2 (+ 10.2), razne obveznosti 575.4 (+ 25.4), drž. vna terjatve za zašč. ž. ne dom. 2188.1, obliži za kupovanje zlata 83.1, skupaj pasiva 9046.2.

Naglo povečanje italijanske trgovske mornarice. O razvoju italijanske trgovske mornarice so bile pred kratkim objavljene zanimive številke. Celotna tovarna italijanske trgovske mornarice se je v teku 12 let povečala, kajti v razdobju 1914 do 1926 je narasla od 1.668.000 ton na 3.241.000 ton. Ves ta ogromni prirastek na tonži predstavljajo moderne, v veliki večini moderne ladje. Koncem septembra 1926 je bilo na italijanskih ladjedelnih v gradnji 279.000 reg. ton. V tem oziroma Italija znatno nadkriljuje Francijo, ki je v istem času gradila le 131.000 ton. V gradnji se nahajajo ladje so večnoma moderne ladje, zato stoji tudi Italija glede gradnje motornih ladij med vsemi narodi na prvem mestu. Pred kratkim je bila spuščena v morje dosedaj največja motorna ladja »Augustus« (33.000 reg. ton); v gradnji pa sta še nadalj 2 motorni ladji po 50.000 reg. ton. Italijanska trgovska mornarica s'oji danes glede tonaze med vsemi pomorskimimi državami že na 5. mestu. Tonaža italijanske trgovske mornarice se hitro približuje tonaži francoske in japonske mornarice. V naslednjem navedemo tonažo največjih trgovskih mornaric v letu 1925: Anglija 22.270.000 reg. ton, U. S. A. 14 mil. 793.000, Japonska 3.963.000, Francija 3.401.000, Italija 3.241.000, Nemčija 3.111.000, Norveška 2.842.000, Nizozemska 2.565.000, Švedska 1.838.000, Španija 1.163.000, Danska 1.081.000, Grčija 924.000 itd.

Tudi francoski frank bo v kratkem stabiliziran. Bivši minister Loucheur je izjavil, da so vsi predpogoji za uspešno stabilizacijo dani. Stabilizacija franka more ministrski predsednik Poincaré vsaki čas določiti z dekretom. Devizne rezerve, ki so narasle na 6.25 milijard frankov, garantirajo popoln uspeh te valutne operacije. Stabilizacija je potrebna, da se olajša gospodarska kriza in prepreči nadaljnje naraščanje brezposelnosti.

Velika aktivnost poljske zunanje trgovine. V prvih 11 mesecih l. 1926. je Poljska izvozila za 1187 milijonov zlatih zlotov (v istem razdobju 1925 1158 milijonov), uvozila pa za 815 milijonov zlatih zlotov (1568 milijonov). Medtem, ko je vrednost izvoza ostala skoro neizpremenjena, je uvoz padel skoro na polovico. Zunanja trgovina je bila torej v tem razdobju aktivna za 372 milijonov, medtem ko je bila v l. 1925 pasivna za 310 milijonov. To izboljšanje pa v celoti ni doseljeno naravnim putem, temveč s pomočjo radikalnih uvoznih omejitev.

Važna iznajdba za avtomobilistiko. Znana mariborska kemična tovarna »Zlatorog« je te dni stavila v prodajo nov produkt lastne iznajdbe, in sicer preperel za polnitev hladilnikov pri avtomobilih, katerega je nazvala »-18«. — Tekočina zamrzne šele pri -18°C, ter je radi tega idealno polnilo za hladilnike. Enkratna polnitev hladilnika zadostuje za vso zimo; odpadne marškatore ne

rodno in zamudno delo pri avtomobilu, ker ni potreba po vožnji izpuščati vodo iz hladilnika, da ne zamrzne. Prednosti nove iznajdbe bo pokazala praksa.

Borza

Dne 10. januarja 1927.

DENAR

Zagreb. Berlin 13.485—13.515 (13.50—13.53), Italija 249.97—251.97 (250.30—252.30), London 275.20—276 (275.20—276), New York 56.60—56.80 (56.61—56.81), Pariz 223.67—225.77 (224—225), Praga 167.70—168.50 (167.70—168.50), Dunaj 7.385—8.015 (7.385—8.015), Cuih 10.94—10.97 (10.95—10.975).

Curh. Belgrad 9.14 bl. (9.13 bl.), Budimpeša 50.60 Berlin 123.05 (123.05), Italija 22.10 (22.85 bl.), London 25.1475 (25.1475), New York 518.25 (518.12), Pariz 20.10 (20.50), Praga 15.85 (15.84), Dunaj 73.05 (73.01), Bukarešta 2.725—Varšava 57.25 (57.23), Amsterdam 207.35, Bruselj 72.05—72.05, Stockholm 188.45 (188.40), Oslo 132—131.80, Kopenhagen 133.10 (133.10).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.46, Kodanj 188.05, London 34.19, Milan 20.87, New York 708.75, Pariz 28.11, Varšava 75.52, Valute: dolarji 705.10, francoski frank 28.17, lira 30.77, dinar 12.45, českoslovaška kruna 20.97.

Praga. Devize: Lira 147.05, Zagreb 59.31, Pariz 133.27, London 163.22, New York 89.61.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 7% invest. posoj. 82—84, vojna obškodnina 352 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžitve 20—22, Celjska 195—198, Ljub. kre. listi 170 den., Merkenfina 98—100, Prashedion 880 €, Kred. zavod 170—180, Srečne 100 bl., Trbovlje 370 den., Vevče 120 den., Slavična 55—65, Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 82—84, vojna obškodnina 355—355.5, Hrv. esk. 102—102.50, Hipobanka 59—59.50, Prashedion 880—875 Ljublj. kreditna 150 den., Sečera 493—460, Slavonija 82—84, Trbovlje 380, Vevče 120 den.

Dunaj. Podon.-sav.-kaj. 88.95, Živno 79.00, Alpine 42.90, Greinitz 5.30, Krenskijska 45.00, Trbovlje 47.50, Hrv. esk. 14.00, Leykam 12.90, Hipobanka 7.70, Avstrijske tovarnice za dušik 23.00, Mundus 132.50, Slavonija 4.00.

Sport

FRANCIJA ZA SPORT.

Francoske finance niso ravno posebno sijoče, vendar je naklonila vlada lani sportnim vezem take zneske, da so prav lahko zadovoljne. Zneski so ti: telovadna zveza je dobila 240.000 frankov, zveza za telesno vzgojo in vojaško pripravo 220.000 frankov, posebna narodna zveza za vojaško pripravo 70.000 frankov, kolesarska zveza 75.000 frankov, atletska zveza 180.000 frankov, zveza rugbyja 50.000 frankov, zveza za ženski sport 30.000 frankov, smuška zveza 30.000 frankov itd.

POGOJI ZA PRIZNANJE SVETOVNEGA REKORDA.

Mnenje o veljavnosti ali neveljavnosti kakšnega lahkotletskega svetovnega rekorda je včasih kaj različno. Navadno si čisto napačno predstavljamo, kakšni so pogoji. Zato jih pogledajmo. Rekord more biti napravljen samo na tekmi, ki je bila pravilno razpisana, dan prej pravilno naznanjena in v listanem programu skupaj z inteni tekmovalcev objavljena. Rekord mora biti napravljen na prostem (haltski rekord) se vodi posebej, in najmanj trije sodniki morajo meriti čas ali pa razlaga

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 10. januarja 1927.

Višina barometra 308.8 mm

Opazovanja	Baro. meri.	Oploja v C.	Vel. vlag. v %	Vetec in brzina v m	Oblač. nosi 0—10	Vrsta padavin		Mraz 0—10	Sneg 0—10	Dež 0—10
						na opazovanju	v pred. 24 h			
Ljubljana (dvorec)	7	770.8	-1.6	90	SW 0.5	10	megla	0.3	1.3	-2.6
	8	770.7	-0.0	89	mirno	10	megla			
	14	67.0	0.7	89	W 0.5	10	megleno			
	21	766.5	-1.5	94	N 1.5	10	megla			
Mar bor		769.9	-2.0	100	mirno	5		0	-3	
Zagreb		769.8	-2.0	110	WSW 3	8	megla		-2	
Belgrad		771.8	-3.0	81	mirno	9		0	-4	
Sarajevo		772.3	-7.0	74	mirno	0		-2	-7	
Skopje		771.5	-7.0	96	mirno	3		1	-3	
Dubrovnik		765.5	8.0	39	NE 3	2		13	5	
Split		765.8	6.0	65	WNW 1.5	1	m. lahko	12	5	
Praga	7	764.3	5.0	—	W 7	10	dež	1.0	5	3

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske. Dunajska vremenska napoved za torek, dne 11. januarja 1927: Lepše vreme, mestoma lahek jutranji sren. Povpr. barometer nižji ko včeraj za 3.8 mm.

Sir H. Rider Haggard:

83

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Nekateri so žanikali, večina pa jih je pritrdila in konec vsega je bil, da so poslali enega iz svoje srede po njo.

Kmalu je bila v dvorani; videti je bila zelo izmučena, a ponosnega vedenja in kraljevsko oblečena, ko je vstopila, se je priklonila.

»Gre za tole vprašanje, kneginja,« je rekel Kuitlahua; »ali naj takoj ubijemo tega Tjula ali pa naj ga zaprišemo, da bo eden izmed nas, ako ga je volja, da priše. Knez Guatemok je porok zanj in pravi nadalje, da boš i ti porok zanj. Zenska more to storiti samo na en način, s tem, da ga vzame za moža. Po pravilih naše vere si že poročena s tem tujcem. Ali se hočeš poročiti z njim tudi po šegi naše dežele in jamčiti s svojim življenjem za njegovo zvestobo?«

»Hočem,« je odgovorila Otomi mirno, »ako on hoče.«

»Resnično, velika je čast, ki jo hočeš s tem izkazati temu belemu psu,« je rekel Kuitlahua. »Dobro pomisli, kneginja si, vladarica rodu Otomi in ena izmed hčera našega vladarja. In od tebe se nadejamo, da pripeljaš na našo stran gorske rodove Otomi, katerim si vladarica, in da se ločijo iz svoje brezbožne zveze s prokletimi Tlaskalanci, sužnji Tjula. Ali ni tvoje življenje prdragoceno, da bi ga postavila za zvestobo tega tuica? Zakaj vedi, Otomi,

ako bi bil nezvest, ti tvoje dostojanstvo ne bo pomagalo.«

»Dobro vem vse,« je odvrnila mirno. »Najsi je tujec ali ne, jaz ljubim tega moža in hočem biti s svojo krvjo porok zanj. Se več, z njegovo pomočjo upam, da pripeljem ljudstvo Otomi zopet v zvestobo do domače dežele. Ampak dovoli, gospod, da govori sam za sebe. Mogoče nima želje, da bi me vzel za ženo.«

Kuitlahua se je srdito nasmel in rekel: »Kedar se izbira tiče smrti in tvojih zalih rok, nečakinja, se njegov odgovor lahko ugane. Vendar govori, Tjule, in hitro.«

»Vale imam povedati, gospod. Ako me hoče kneginja Otomi vzeti za moža, je hočem jaz vzeti za ženo,« sem odgovoril; v trenutku nevarnosti so se razpršili vsi moji dvomi in pomisleki. Kuitlahua je bil govoril resnico; lahko je bilo uganiti izbera človeka, kateremu je bilo voliti med smrtjo in kneginjo Otomi.

Otomi je slišala moje besede, me pomenljivo pogledala in rekla s tihim glasom: »Spominjaj se onega, kar sva govorila, Tjule. S to poroko se odpoveš preteklosti in mi izročiš svojo prihodnost.«

»Spominjam se,« sem odgovoril; ko pa sem izgovoril te besede, se mi je v duhu prikazal Lilitin obraz, kakršen je bil, ko sem se poslavljat od nje. Tak je bil torej konec priseg, ki sem jih bil prisegel. Kuitlahua me je gledal, kakor da bi mi hotel prodreti v srce. In je rekel:

»Slišim tvoje besede, Tjule. Ti, belopolni popotnik, si torej tako milostiv, da hočeš vzeti to kneginjo za ženo in se z njo povzdigniti visoko med velikaše naše dežele. Ampak, kako ti moremo mi zaupati?

Ako se nam izneveriš, umrje tvoja žena v resnici; kajpada to ni tebi nemara nič.«

»Pripravljen sem priseči udanost in zvestobo,« sem odgovoril. »Sovražim Špance, med njimi je moj najhujši sovražnik, za katerim sem se podal čez morje, da bi ga ubil — tisti človek, ki me je prav danes skušal zopet umoriti. Več ne morem reči; ako dvomite nad mojimi besedami, je najbolje, da naredite konec z menoj. Mnogo sem že pretrpel od vaših ljudi; malo mi je na tem, ali sem mrtev ali živ.«

»Drzno govoriš, Tjule. Sedaj, tovariši, pa presim, kakšna je vaša sodba. Ali naj damo tega človeka kneginji Otomi za moža in ga zaprišemo, da bo eden izmed nas, ali pa ga naj pri tej priči ubijemo? Vsa zadeva vam je znana. Ako se moremo v resnici nanj zanesiti, kakor Guatemok in Otomi verujejo, bo nam vreden kot cela vojska; on pozna jezik, navade, orožje in način bojevanja teh belih hudičev, katere so spustili bogovi nad nas. Ako pa mu po drugi plati ne moremo zaupati, ako nam je težavno, da bi verovali človeku njihove krvi, nam utegne prizadejati mnogo zla; naposled potegne k Tjulum in jim izda naše načrte in našo moč, oziroma nje pomanjkanje. Na vas je, da sodite, tovariši.«

Svetovalci so se jeli posvetovati med seboj; eni so dejali to, drugi so trdili ono; niso namreč bili enih misli. Kuitlahua je naposled postal nestrpen in jih pozal, naj glasujejo; glasovali so z vzdigovanjem rok. Najprvo so glasovali oni, ki so bili za to, da umrjem, za njimi pa so bili oni, ki so bili mnenja, da bi bilo varno, če bi ostal pri življenju. Poleg Kuitlahue je bilo šestindvajset svetovalcev navzočih in od teh je glasovalo trinajst za smrt, trinajst pa za življenje.

Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (Ljubljanska knjižarna v Ljubljani: 19. av. Ed. About Kralj Gora, 18. Din. vezan 30 Din — 20. av. 30 Din. vez 40 Din — 22. av. Otoka kapitana Grana. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih 48 Din. vez 58 Din.

Ljubljansko gledališče**DRAMA.**

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 11. januarja: Zaprt.

Sreda, 12. januarja: PAHLJAČA LADY WINDERMERE. Red B.

Četrtek, 13. januarja: Zaprt.

Petek, 14. januarja: PRI LEPI KRCMARICI, premijera. Red D.

Sobota, 15. januarja ob 16.: Golja: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Dij. predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 16. januarja ob 15. uri pop.: Golja: TRI-GLAVSKA BAJKA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ob 20. uri zvečer: Schönthan: UGRABLJENE SABINKE. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 11. januarja: PLES V MASKAH. Red C.

Sreda, 12. januarja: Massenet: MANON. Red A.

Četrtek, 13. januarja: TANNHAUSER. Red E.

Petek, 14. januarja: Zaprt.

Sobota, 15. januarja: BRIVEC SEVILSKI. Delavska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 16. januarja ob 15. uri: Verdi: OTHELLO. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

DELAVSKA PREDSTAVA »SEVILJSKI BRIVEC«.

»Seviljski brivec« je brezdvomno najboljša komična opera svetovne glasbene literature, ki je stalno na repertoarju vseh gledališč. Napisal je delo italijanski komunist Giacomo Rossini l. 1816. Vsebina je sledeča: I. dejanje: Gosta v Sevilji. Grof Almaviva poje Rosini, varovniki zdravnika Bartola podoknico. Tu nastopi Figaro, vesel mlačenec in pomaga grofu pridobiti ljubico. Toda Rosina živi pod strogim nadzorstvom Bartola, ki jo namerava sam poročiti. V spremembi I. dejanja smo v sobi zdravnika Bartola. Rosina piše svojo ljubko pismo. Po njenem odhodu s'opita v sobo Bartolo in njegov zaupnik Basilio. Sklenila sta, da očrtna grofa Almaviva pri Rosini. Skrijeta se v sobo, brivec Figaro pa se razgovarja z Rosino o grofu. Z veseljem konstatira, da Rosina grofa, ki se izdaja pod imenom Lindoro že ljubi in dobi pismo od njega. Nenadoma stopi v sobo navidezno pijan volak. Bil je Almaviva. Ker v sobi razgraja, so pozvali s'ražo, da ga aretirajo, a ko ga poveljnik spozna, se nenadoma odstrani. II. dejanje: Almaviva pride k Rosini preoblečen kot učitelj petja in se med poukom dogovori z Rosino, da ubežita. Medtem brije brivec Figaro Bartola. Kmalu vstopi zopet Basilio, a takoj zopet odide, da privede notario, ki naj napiše poročno pismo za Rosino in Bartola. Basilio in Bartolo se za trenutek odstranita iz sobe, vstopi vsa notarija pa podkupi grofa, da napiše poročno pismo za njega. V soboto dne 15. januarja se predvaja ta opera za delavce in nameščence. Cene polovične. Vstopnice dobite pri prosvetnem oddelku Delavske zbornice v Oradišču 2, vadnji dan pa pri operni blagajni.

Mariborsko gledališče

Torek, 11. januarja ob 20: LEPA HELENA. Ab. C. Kuponi. Goslovanje ge. Poljeve.

Sreda, 12. januarja ob 20. uri: MANON. Ab. B. Kuponi.

Četrtek, 13. januarja ob 20: ORLOV. Ab. C. Kuponi.

Proslava 50.letnice na mariborskem odr. V soboto dne 15. jan. bo v mariborskem gledališču izredno pomembno slavlje. Nestor slov. igralcev g. A. Danilo bo slavil 50.letnico svojega neprekinjenega umetniškega delovanja. Dasi slavljence ni član našega gledališča, je vendar naša prijetna dolžnost, da se i na našem odr. spominjamo velezaslužnega pionirja g. A. Danilo. G. Danilo bo nastopil v naslovni vlogi moderne komedije »Večni mladenec«. Ker je pričakovati za to slavnost velikega odziva, prosimo, da se vstopnice čimprej rezervirajo pri dnevni gled. blagajni. (Telef. 382.)

Ljudski oder

v Ljubljani

Nedelja, 23. januarja 1927 ob 15: HANICE POT V NEBESA.

Naznanila

Geografsko društvo naznanja svojim članem, da se bo društveni občni zbor vršil dne 20. januarja 1927 (četrtek) ob pol 6 zvečer v geografskim inštitutu na univerzi.

Klub ljubiteljev ptičarjev namerava izdati seznam v jugoslovanski rodovnik ptičarjev vpisanih psov in prarn. Da bo ta seznam popoln, prosijo, da bi prilagili za vpis vsi lovcji svoje pse, ki še niso vpisani, a imajo pravico do vpisa. Tudi morebitne izpremembe glede lastnikov itd. se naj javijo. Podatki se naj pošljejo vsaj do konca januarja na naslov: Dr. Janko Lokar, Ljubljana, Gajeva ul. 14.

Občni zbor Strok, in podpornega društva trg. in podjetniških uslužbencev v Ljubljani se vrši dne 16. jan. 1927 ob 2. uri popoldne Florjanska ulica št. 36. — Vse člane vabi odbor.

Polzvedovanja

Izgubljena listnica. Uradnik je izgubil pretekla dni na Valvazorjevem trgu črno listnico s približno 500 Din in železniško legitimacijo. Proščen najditelj naj jo izroči proti nagradi upravnistvu »Slovenec«.

V trgovini Breznik & Fritsch se je v soboto našla manjša vsota denarja. Dobi se isčotam.

Divane

otomane, karmine, žilne vložke in garniture v največji izbiri in v najcenejšem nakupu dobite pri trdniki RUDOLF SEVER, Ljubljana - Marjini trg 2 (nasproti franč. cerkve).

FOTO

aparati in potrebščine po nizkih cenah

v zalogi

drogerija

Anton Kanc sinova

Ljubljana, Židovska ulica 1

Aparati v trgovini na ogled — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 l. in. Oglasi na devet vrstic se računajo više. Za odgovor zamo. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Proste službe

Iščem GOSPODIČNO ki igra glasovir, violino ali cello, za damsko potujočo kapelo. Početna plača 800 Din na mesec, stanovanje, hrana, potni trošek. — Slavko Raškaj, kapelnik — restavracija »Ugore, SPLIT. 101

Iščem zmognega verziran. gaterista.

Vprašanja s spričevali in zahtevo plače etc. na tovarno upožen, pohištna KOBILJEK, Poljčane.

KLOBASARSKEGA

pomočnika, starejšega s prakso, ki zna samostoj. izvrševati prekaževalski posel in mešati ter je sposoben voditi celo obrt se išče za takoj ali kasneje. Javijo naj se samo sposobni, ki imajo veselje do dela. Plača po dogovoru in sposobnosti. — Ponudbe je poslati na: BRACA NEDELA, Slav. Požega. 162

KUHARICA

in HIŠNA

z dobr. spričevali, dobila stalno službo. Gradišče št. 10, l. nadstr., desno.

Mizarskega vajenca

sprejem takoj z vso oskrbo. — Jakob Novak, mizar, Zbilje, Smlednik.

Prodajalka

ki razume samost. voditi trgovino z modnim blagom, je prijazna in kršč. se sprejme. Ponudbe na upravo pod: »Zanesliva« št. 188 do 15. jan. 1927.

ŠIVILJO, UČENKO

sprejem. — Naslov pove uprava lista pod št. 189.

Službe iščejo

Čevljarski pomočnik išče službe v Ljubljani ali izven (na deželi) Ljubljane. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 124.

MLADENKA

srednjih let, išče mesta kot gospodinja ali slično v kakih dobri hiši, najraje v župnišču. Naslov pove uprava pod številko 182.

KUHARICA

želi premeniti službo; vajena je vsake kuhe in drugega dela, poštena in zmogn. samostojno voditi gospodinjstvo. — Naslov v upravi lista pod št. 185.

Pouk**NEMŠČINO**

poučuje učiteljska. Doma vsak dan od 11.—4. Bizovičarjeva vila »Roža« na Mirju. 30

Naša obrt**Gostilničarji!**

naročite si takoj za čas volitev

brezalkoholne pijače pri »Podravske industriji sadnih izdelkov«. Maribor, Koroska cesta št. 1.

Foto M. Japelj

Maribor

Aleksandrova c. št. 25 III.

nudi lepe slike in zelo poceni

Snežne čevlje

in galoše

popravlja Avg. ŠKOF

— Ljubljana, Borštnikov trg 1 (za dram. gledališč.).

KLAVIRJI!

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih austr. in slov. različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanje in popravila za Glasb. Matico, Kon. servatorij in za druge inštitute se izvršujejo od strojne, zmerne cene, tudi na ohranke. — Izdelovalec klavirjev R. WARDINEK, Ljubljana, Hliserjeva ul. 5.

Galoše popravljam

v lastni delavnici. LOVRO BRECELJNIK - Vič, dovdanska cesta št. 2.

Kdo kudi?**Venecijan. gater**

komplet, z vozom, prav dobro ohranjen, napredaj. — Vprašanja pod »Din 10 tisoč« št. 109 na upravo.

Austro-Flat C I

6 sedežen, v jako dobrem stanju, se takoj zamenja za mali 3—4 sedežen, ozkotirni dober avto. — Naslov v upravi: št. 197.

Kdo proda?**KANARČKI!**

Kdo ima priznano dobre pevce? — Ponudbe na upravo pod: »Kanarčki«.

V našem**Pekarijo iščem v našem**

mestu ali na deželi - za takoj ali pozneje. Naslov v upravi lista pod št. 138.

Naročajte 'Slovenca'!

ZUPNI URAD NA VRHNIKI naznanja v svojem imenu in v imenu sorodnikov, da je Vsemogočni poklical k Sebi po plačilo preč. gospoda

Jožefa Steržinar

vpokojenega župnika iz Katinare pri Trstu

ki je danes jutraj ob 4 po daljšem bolehanju, v 70. letu starosti sklenil svoje Boga in ljudstvu posvečeno življenje.

Pogreb bo v torek, dne 11. januarja ob 9 dopoldne na pokopališču sv. Pavla na Vrhniki.

Vrhnika, dne 9. januarja 1927.

Janez Kete, župnik in dekan.

Zahvala.

Ob prezgodnji izgubi našega soproga, očeta, sina oziroma brata, gospoda

dr. Otmar Oblaka

zdravnika v Kranjski gori

izrekamo tem potom vsem, ki so na katerikoli način izrazili svoje sožalje, našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem onim v Kranjski gori, ki so lajšali zadnje trenutke blagopokojnika ter mu izkazali zadnjo čast; dalje zahvala železniški direkciji za posebno naklonjenost ob prevozu trupla v Logatec. Zahvala tudi vsem v Dol. Logatcu, za sočutno sprejemstvo iz postaje na farno pokopališče.

Dol. Logatec, dne 8. januarja 1927.

Anica dr. Oblakova, soproga. — Gorazd, sin. — Skupna družina Oblakova.

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše nadvse ljubljene soproge in blage matere, gospe

Leopoldine Vutkovič, roj. Pribil

izrekamo tem potom najpristranejšo zahvalo vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali našo neizmerno bel. Zahvaljujemo se č. g. župniku Tratniku za ganljiv nagrobni govor, č. g. kaplanu Šlandru za tolažilne besede pokojnici na smrtni postelji in g. dr. Škofu za njegovo plemenito in požrtvovalno skrb. Najpristranejša zahvala vsem udeležencem izpreveda, osobito Krčanom ter katehetoma g. p. Rafaelu in g. p. Avreliju.

Končno še najtoplejša zahvala združenima moškima zboroma krške Glasbene Maticе in rajhenburške Sloge za nadvse ganljive žalostinke.

V Rajhenburgu, dne 8. januarja 1927.

Zalujoča rodbina Vutkovič.

Delikatesna trgovina in zajtrkovalnica

T. ŠTRUKELJ

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 5

NAZNANJA OTVORITEV TOČILNICE

Točijo se: pristna štajerska in dal-matinska vina; pivo, vermut, malaga, konjak, čaj, rum, zganje in likerji.

Velika zaloga finih likerjev znanih vrst: Arko, Patria, Alko, Kelico, Digay, Gessler-Jägerndorf, Levit (Holandska) itd., itd., itd. Vino v buteljkah trdke Baebler, letnik 1921.

Velika izbira bombonov, keksov in čokolade trdk: Sonda-Beograd, Heller-Wien, Talmone, Ruff in Union.

Razne tu- in inozemske ribje konzerve, marinirane ribe. Vse vrste pastet in konzervirano sadje. Pravi emendolski in bohinjski sir, Gonzola, shalet i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Vsak dan sveža šunka in drugo mesno blago, gorka hrenovke, zolca, ogrska salama Gavrilovič (Petrinje).

Garnirajo se fini narezki po solidnih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočam slavnemu občinstvu ter zagotavljam, da bom vedno postregla s svežim blagom in prisnim vinom.

TONI ŠTRUKELJ

Solidne cene!

Točna postrežba!

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni žepni robci, palice, vilice, noži, škarije, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce in t. d.

edino le pri trdniki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Presernovega spomenika
Najnižje cene! Na veliko in malo!

Prodaja vina

iz leta 1925. in 1926., zajamčeno naravno blago. Vprašanja na: »Ravnateljstvo nad-biskupskih dobora v Zagrebu, Vlaška 75.

ORIENT družba z o. z. LJUBLJANA

Tovarna: Slomškova ulica 19

Prodajalna: Dunajska cesta 14

(hiša g. Mathian, poleg trgovine Schneider & Verovšek)

Oljnat, suhe in umetniške barve, firnež, laki, steklarski in mizarski klej, pleskarski, zidarški ter topili za umetnike, Terpentin, karbolni, spiriti denat. Prašno- in strojno olje, plovec i. t. d.

Carinsko-posredniško in spedic. podjetje

Sava T. Mitrovič

GJEVGJELIJA

priporoča svoj 35 letni obrat zaradi hitrega in kulantnega reševanja carinsko-komercialnih poslov pri carinarni in železnici v Gjevgeliji, ker je prenehala poslovati prejšnja trdnika »Mitrovič i Bunuševac«.

Potrni globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš predobri in ljubljani oče, brat in tast, gospod

Anton Brodnik

bivši posestnik v Dobropoljah

dne 10. januarja 1927 ob pol dveh pop., v 84. letu starosti, previden s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb se vrši v sredo dne 12. januarja 1927 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Rožna dolina II. 14, na viško pokopališče.

Rožna dolina, dne 10. januarja 1927.

Zalujoča rodbina BELE
in ostali sorodniki.